

การเปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองระหว่างลูกชาวญวน
อพยพที่ปีเชื้อชาติญวนกับลูกชาวไทยที่เชื้อชาติไทยในจังหวัด ชลบุรี

ปริญญาโท

ของ

เชื้อสุริยะ โคตรนิน

๐ ๘ ๒๕๖๓

เสนอหอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองระหว่างลูกชาวนาน
อพยพที่มีเชื้อชาติญวนกับลูกชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยใน จังหวัดสกลนคร

บทคัดย่อ
ของ
เชื้อสุริยะ โคตรุดิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม 2527

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองระหว่างลูกชาวนานอพยพที่มีเชื้อชาติภูวนกับลูกชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย และเพื่อศึกษาถึงพัฒนาการในด้านความสำนึกในความเป็นพลเมืองของทั้งสองเชื้อชาติด้วย ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ศึกษา มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ สำนึกต่อครอบครัว หมู่คณะ ชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นบุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวน ชาย 104 คน หญิง 104 คน และบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย ชาย 104 คน หญิง 104 คน รวมทั้งหมด 416 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามวัดความสำนึกในความเป็นพลเมือง

ผลของการวิจัยปรากฏดังนี้

1. โดยส่วนรวมบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวน
2. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีในแต่ละด้าน สูงกว่าบุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวน
3. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่ามีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า
4. บุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่ามีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวนที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า
5. บุตรชายและบุตรหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชายและบุตรหญิงชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวน
6. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองและนอกเมืองมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวนที่อาศัยอยู่ในเมืองและนอกเมือง
7. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับชั้น ป.3 และ ป.4 มีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวนานที่มีเชื้อชาติภูวนที่เรียนในระดับเดียวกัน แต่ในระดับ ป.5 และ ป.6 บุตรชาวไทยมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARATIVE STUDY OF CIVIC AWARENESS BETWEEN THAI
AND VIETNAMESE STUDENTS IN CHANGWAT SKOLNAKHON

AN ABSTRACT

BY

CHUASURIYA KOTRUCHIN

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1984

The purposes of this study are to compare the civic awareness between the Vietnamese - ethnic immigrants' children and the Thai - ethnic children in five different aspects (Family, Society, Patriotism, Religious and Royalty) and to search for the development of civic awareness of these two groups.

Four hundred and sixteen sample were randomly drawn from Thai - ethnic and Vietnamese - ethnic children. Each group compare of 104 boys and 104 girls. A civic awareness test is used as an instrument of this study.

The results are as followed.

1. Generally, The Thai - ethnic children have higher civic awareness than the Vietnamese - children.

2. The Thai - ethnic children have higher civic awareness every aspects than the Vietnamese - ethnic children.

3. The Thai - ethnic children studying at higher levels have higher civic awareness than the Thai - ethnic children studying in lower levels.

4. The Vietnamese - ethnic children studying at higher levels have higher civic awareness than the Vietnamese - ethnic children at lower levels.

5. The Thai - ethnic boys and girls have higher civic awareness than the Vietnamese - ethnic boys and girls.

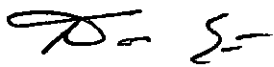
6. The Thai - ethnic children living in rural and urban area have higher civic awareness than the Vietnamese children living in rural and urban.

7. The Thai - ethnic children studying in Prathom 3 and 4 have higher civic awareness than the Vietnamese - ethnic children studying at the same levels. But in the levels of Prathom 5 and 6, The Thai - ethnic children have nonsignificantly higher civic awareness than the Vietnamese children.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้พบ
ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

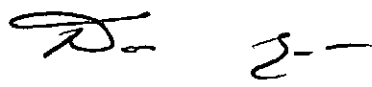
คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

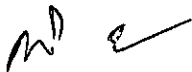
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สานา พรพจน์กุล)

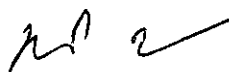
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สานา พรพจน์กุล)

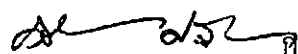
กรรมการ

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

กรรมการ

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

กรรมการ

(อาจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่ง จาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กร.สวนา พรพัฒน์กุล และอาจารย์สมเกียรติ จิพย์ทัศน์ ที่กรุณา
รับเป็นที่ปรึกษา ให้แนวคิด ตลอดจนสละเวลาเพื่อตรวจแก้ไขถ้อยคำสำนวน ผู้เขียน
ขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์ประพนธ์ วิไลศิลป์ แห่งโรงเรียนสกลราชวิทยา
นุกูล คุณพ่ोजานวน พันธบุณย์ ข้าราชการบำนาญจากอำเภอสว่างแดนดิน และเพื่อนครู
โรงเรียนมัธยมอำเภอพังโคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือเรื่องที่พักและการช่วยเหลืออื่น ๆ ใน
ระหว่างเก็บข้อมูล รวมทั้งอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และครูประจำชั้นของโรงเรียน
ต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และความจริงอีก
ประการหนึ่งที่ไม่อาจละเว้นที่จะกล่าวถึง คือ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้บังเกิดขึ้นได้เพราะ
ความรู้ที่ได้รับจากอาจารย์ทุกท่านแห่งภาควิชาจิตวิทยา อาจารย์ทุกท่านที่ได้เคยสั่งสอน
อบรมผู้เขียนมาแต่ต้น ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ได้ให้คำแนะนำอันมีประโยชน์

นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณปู่ และขอขอบคุณอาจารย์วิเชียร
จารย์รัตน์ และอาจารย์เนาวรัตน์ ทรงนาคา แห่งโรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดที่
ได้ให้กำลังใจ อันเป็นกำลังสำคัญยิ่งที่ทำให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

เชื้อสุริยะ โกทรณิน

กันยายน 2527

สารบัญ

บทที่ ,	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	5
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวญวนอพยพ	9
มโนภาพของความสำนึกในหน้าที่พลเมือง	14
การเรียนรู้เพื่อความสำนึกในหน้าที่พลเมือง	16
สิ่งที่ส่งเสริมความสำนึกในหน้าที่พลเมืองที่ดี	18
การแสดงความสำนึกในหน้าที่พลเมืองที่ดี	19
คุณสมบัติของการเป็นพลเมืองดี	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี	23
สมมติฐานในการวิจัย	27
3 วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	30
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 บทขอ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	53
บทขอ	53
ความมุ่งหมายในการค้น	53
วิธีดำเนินการวิจัย	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	54
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้อง	62
ข้อเสนอแนะทางการวิจัย	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	70

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนต่าง ๆ โดยแยกชาย-หญิง และเชื้อชาติ	31
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนต่าง ๆ โดยแยกเชื้อชาติ และระดับชั้น	31
3 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อครอบครัวระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน	41
4 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อหมู่คณะระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน	42
5 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อชาติระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน	42
6 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อศาสนาระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน	43
7 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์ระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน	43
8 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีทั้งห้าด้านระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน	44
9 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) แต่ละระดับชั้น	44

- 10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความสำนึกในความเป็น
พลเมืองดีของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา
(ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้น 45
- 11 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติ
ญวนที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) แต่ละระดับชั้น 46
- 12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี
ของบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา
(ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้น 47
- 13 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชายชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยกับบุตรชายชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน 48
- 14 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรหญิงชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยกับบุตรหญิงชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน 48
- 15 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชายชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยกับบุตรหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย 49
- 16 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชายชาวญวนที่มี
เชื้อชาติญวนกับบุตรหญิงชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน 49
- 17 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัย
อยู่ในเมือง 50
- 18 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัย
อยู่นอกเมือง 50
- 19 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยรวมของบุตร
ชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองกับบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย
ที่อาศัยอยู่นอกเมือง 51

- 20 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตร
ชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน
ที่อาศัยอยู่นอกเมือง 51
- 21 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมในแต่ละ
ระดับชั้น (ป 3 - ป.6) ของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตร
ชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน 52
- 22 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามความสำนึก
ในความเป็นพลเมืองดี 76

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ชนในชาติทุกชาติทุกกลุ่มย่อมปรารถนาให้สมาชิกในชาติของตน ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติเดียวกันหรือต่างเชื้อชาติกัน เมื่อมาอยู่รวมในประเทศเดียวกันแล้ว ควรที่จะมีสำนึกและมีการประพฤติดีปฏิบัติกันให้เป็นพลเมืองดีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุขและช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง การที่จะให้ผู้คนในประเทศชาติเกิดความรู้สึกเช่นนั้นได้ย่อมเกิดขึ้นจากการอบรมสั่งสอน ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน สังคม โดยเฉพาะในครอบครัวทั้งนี้ เพราะเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับสมาชิกมากที่สุดในการที่จะให้การอบรมเพื่อให้รู้ระเบียบของสังคม ส่วนโรงเรียนก็จะหาหน้าที่สั่งสอนคุณธรรมคุณวิชาให้ประพฤติดนในทางที่ถูกที่ควรเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

การศึกษาเป็นวิธีการที่มนุษย์ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ค่านิยม ทัศนคติ แบบแผน ความประพฤติและมรดกทางสังคมแก่คนรุ่นต่อไป เป็นการช่วยพัฒนาความรู้ความคิดความสามารถเพื่อให้เข้าใจสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ ให้สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสังคม ยิ่งกว่านี้บุคคลจะสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้โดยไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น ทั้งยังสามารถสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อท้องถิ่นที่ตนดำรงอยู่นั้นด้วย สิทธิชัย ชาคานิติ (สิทธิชัย

ชาคานิติ 2524 . 4)

ปัญหุร เวชสาร (ปัญหุร เวชสาร 2517 . 1) ได้วิจารณ์ไว้ดังต่อไปนี้ ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ตกค้างมาทุกยุคทุกสมัย กล่าวได้ว่า รัฐบาลในอดีตทุกสมัยไม่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ เพราะรัฐบาลมีแนวนโยบายแบ่งแยกเชื้อชาติแล้วปกครองจนเป็นเหตุให้ชนในชาติไม่สามารถสร้างเอกภาพแห่งความสามัคคีได้ ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลมีแนวนโยบายที่ประกาศว่าต้องการความสามัคคีหลักฐานที่ว่าในอดีตรัฐบาลมีแนวนโยบายแบ่งแยกเชื้อชาติในการปกครอง ได้แก่คำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการที่เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเกี่ยวกับ

การรับบุตรของชาวภูวนอพยพเข้าเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ กาสั่งที่ ศธ. 0204/33013 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2525) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ตามที่ประชุมอธิการบดีครั้งที่ 9/2525 มีใจความดังนี้

1. ไม่รับบุตรของผู้อพยพหรือหลบหนีเข้าเมือง ที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทยเข้าเรียน
2. ในกรณีที่รับเข้าเรียนแล้ว ถ้ายังไม่ได้รับสัญชาติไทยจะไม่ออกหลักฐาน เช่น ใบสุทธิ หรือใบประกาศนียบัตรให้
3. ผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย และไม่เป็นที่รู้จักของทางราชการอย่างใด ๆ ไม่รับเข้าเรียน'เลย

ในความหมายของผู้อพยพหรือหลบหนีเข้าเมืองที่เข้าเรียนในโรงเรียนจะเป็นพวกที่อาศัยภายในเขตของจังหวัดที่อยู่ในเขตควบคุม 9 จังหวัด ได้แก่ อุดรราชธานี สกลนคร นครพนม บึงกาฬ หนองคาย สุราษฎร์ธานี พัทลุงและปราจีนบุรี และส่วนมากจะเป็นลูกชาวภูวนอพยพที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทยอันเนื่องมาจากข้อกำหนดของกฎหมาย ต่อมาได้มีคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่ค้านกับคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงมหาดไทย กาสั่งที่ มท. 0206/ว. 274 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2526) ความว่า

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับบุตรของผู้อพยพหรือหลบหนีเข้าเมืองเข้าเรียนในโรงเรียนไทย คือ ไม่รับบุตรของผู้อพยพหรือหลบหนีเข้าเมืองที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยเข้าเรียน และในกรณีที่รับเข้าเรียนแล้วถ้ายังไม่ได้รับสัญชาติไทยจะไม่ออกหลักฐาน เช่น ใบสุทธิ หรือใบประกาศนียบัตรให้ แต่ถ้ามีกรณีเฉพาะรายให้หารือกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกระทรวงศึกษาธิการจะได้หารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรื่องนี้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขึ้นใหม่นี้ไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่สภามหาวิทยาลัยได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยถือเป็นแนวทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยได้ขอร้องให้กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติดังกล่าวต่อไปแล้ว ฉะนั้น เรื่องการรับบุตรผู้อพยพหรือหลบหนีเข้าเมืองเข้าเรียนในโรงเรียนไทยขอให้จังหวัดถือปฏิบัติตามหนังสือ

กระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0206/ว. 554 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2518 ไปก่อนจนกว่า
จะนําคำสั่งเปลี่ยนแปลง

คำสั่งของกระทรวงมหาดไทย (กระทรวงมหาดไทย คำสั่งที่ มท. 0206/ว. 554
ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2518) ความว่า

กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอปัญหาเรื่องคนจนอเนกในจังหวัดต่าง ๆ ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ลี้ภัยลี้ภัยโรงเรียนสอนหนังสือภาษาเวียดนามให้กับบุตรหลานของ
ชาวญวนอพยพมากขึ้น เป็นการไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และทาง
กระทรวงศึกษาธิการไม่ป็นนโยบายที่จะจัดตั้งโรงเรียนทุกประเภทเพื่อชาวญวนอพยพโดยเฉพาะ
จึงเห็นว่าการให้เข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไปของทางราชการที่จัดตั้งอยู่แล้ว สภาพความมั่นคง
แห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นควรให้บุตรชาวญวนอพยพที่เกิดในประเทศไทย ได้เข้าศึกษาร่วมกับ
เด็กไทยได้ทุกระดับในจังหวัดเขาคอมทั้ง 9 จังหวัด โดยใช้หลักฐานทะเบียนบ้านญวนอพยพ
ไปแสดงต่อสถานศึกษา หากบุตรญวนอพยพผู้ใดมีความประสงค์จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา
ก็ควรให้เข้าศึกษาในสถานที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ เท่านั้น

ความขัดแย้งของคำสั่งมีผลทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติถึงแม้ว่าจะมีคำสั่งของ
กระทรวงมหาดไทยมาระงับคำสั่งของกระทรวงศึกษาแล้วก็ตาม แต่ในแนวทางของการปฏิบัติที่
เป็นจริงในบางโรงเรียนยังยึดถือปฏิบัติตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการอยู่เพราะถือว่าเป็น
ต้นสังกัด ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนี้แสดงถึงการไม่ประสานงานกันในการพิจารณาปัญหาและการ
ออกคำสั่งในแต่ละหน่วยงานของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ
ยิ่งแสดงให้เห็นถึงแนวนโยบายแบ่งแยกเชื้อชาติในการปกครองซึ่งจะนำมาถึงการแตกแยก
ความสามัคคีได้ในเมื่อรัฐบาลมีนโยบายต้องการความสามัคคีให้เกิดแก่คนภายในชาติแล้ว
น่าจะเปิดโอกาสให้ลูกชาวญวนอพยพได้มีโอกาสเข้าเรียนหนังสือร่วมกับลูกชาวไทย เพราะ
โอกาสที่จะรับเอาวัฒนธรรมจากการเรียนในห้องเรียนและการได้อยู่ร่วมกับเด็กไทยมีมากขึ้น
ซึ่งจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นว่าอคติระหว่างคนไทยกับคนญวนอพยพเหล่านี้ได้ ดังปัญหาที่เคย
เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2518 - 2519 ที่เกิดการเค้นขวนขับไล่ชาวญวนอพยพเกือบทุก
จังหวัดที่มีชาวญวนอพยพอาศัยอยู่ ซึ่งมีทั้งเค้นขวน ออกไปจากบ้านของ ทาเลา

ทรัพย์สินและหารายได้จากชาวญวนอพยพ มีบางจังหวัดเหตุการณ์รุนแรงจนถึงกับฆ่ากันตายก็มี ซึ่งพื้นฐานของ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้เกิดจากการที่เราแบ่งแยกออกจากกันว่าเป็นกลุ่มชาวญวน อพยพกับกลุ่มของคนไทย อันเนื่องมาจากไม่มีโอกาสที่จะรวมแลกเปลี่ยนทัศนคติต่อกัน จึงทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน ผลของคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ และพฤติกรรมกรมการ เงินชบวน ข้างตน อาจจะมีต่อความสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยของลูกชาวญวนที่เกิดเป็นไทย และ ยังรอการได้รับสัญชาติไทยอยู่ หากเมื่อใดก็ตามการได้สัญชาติมาเป็นไทยของลูกชาวญวน เหล่านี้ด้วยวิธีใดก็ตาม เขาก็จะเป็นคนไทยแต่ในนาม แต่หาที่มีความสำนึกในความเป็นพลเมือง คีของไทยอย่างจริงจังไหม

ทางที่รัฐบาลควรจะหาทางลดทัศนคติที่ไม่ดีต่อกันนี้ลงให้มากที่สุด ในหลาย ๆ วิธีทาง วิธีหนึ่งก็ด้วยการให้ลูก าวญวนอพยพเข้าเรียนหนังสือร่วมกับคนไทย เพราะถ้าไม่ให้ลูกชาวญวน อพยพเหล่านี้เข้าเรียนในโรงเรียนร่วมกับคนไทย ผลที่ตามมาทั้งที่ วิชาญ จาปีศรี และ สุทธิวิธ สุพรรณ (วิชาญ จาปีศรี และสุทธิวิธ สุพรรณ 2519 : 79) ว่าพวกญวน อพยพจะมีการลักลอบสอนกันเอง โดยหลีกเลี่ยงพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งการสอน จะมุ่งให้อ่านออกเขียนได้ในภาษาเวียดนาม ใช้หนังสือที่ส่งมาจากเวียดนามเหนือและยังมีการสอนให้เคารพนับถือในตัวเอง โยจินันท์ เลื่อนไสในลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งถ้าปล่อยให้ เป็น อยู่เช่นนั้นต่อไปลูกชาวญวนอพยพเหล่านี้ถึงแม้จะเกิดในประเทศไทยแต่ก็ไม่สามารถเข้ากับสังคม ของกลุ่มคนไทยได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงว่าเป็นที่จะต้องศึกษาว่าความสำนึกในความเป็น พลเมืองคีของลูกชาวญวนอพยพเมื่อเข้าเรียนในโรงเรียนร่วมกับเด็กไทยในแต่ละระดับชั้นจะ คีขึ้นหรือไม่ และเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กไทยที่เรียนด้วยกันจะแตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสำนึกในความเป็นพลเมืองคีของบุตร ชาวญวนอพยพที่มีเชื้อชาติญวนกับบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยในระดับชั้นประถมศึกษาที่ศึกษา อยู่ในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตาม เชื้อชาติ เพศ ที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความสามารถในความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียน
ในทั้ง 2 เชื้อชาติ ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมปีที่ 4 ประถมปีที่ 5 ถึงประถมปีที่ 6

ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้

1. ทำให้ทราบว่าบุตรชาวญวนอพยพที่มีเชื้อชาติญวนและบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย
มีความสามารถในการเป็นพลเมืองดีแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้สถาบัน องค์การ
และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนกลุ่มนี้จะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขอันจะเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคง
ของชาติ

2. ผลของการศึกษาจะช่วยให้เข้าใจแนวทางของพฤติกรรมหรือทัศนคติในอันที่อาจ
จะมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้หาวิธีการปลูกฝังความสามารถในความเป็น
พลเมืองดีโดยการปรับปรุงการเรียนการสอน จัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา
เพศ และที่อยู่อาศัย ตลอดจนการปกครองและการเมืองที่จะส่งผลให้แนวโน้มที่เปลี่ยนไป
เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดระบบการศึกษาพิเศษแก่นักเรียนที่เป็นลูกหลาน
ชาวญวนอพยพที่อยู่ในเขตจังหวัดควบคุมทั้งหมด

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ของรัฐบาลในจังหวัดสกลนคร โดยใช้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 416 คน เป็นลูกชาวญวนอพยพที่มีเชื้อชาติญวน 203 คน
และลูกชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย 208 คน ในแต่ละกลุ่มของเชื้อชาติสุ่มมาระดับชั้นละ 52 คน
รวมทั่ว 4 ระดับ ในทั้งสองเชื้อชาติรวมเป็น 416 คน มาเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด
โดยกาหนดจากโรงเรียนรัฐบาลในเขตอำเภอเมืองสกลนคร อำเภอพังโคน และอำเภอ
สว่างแดนดิน เพราะเป็นอำเภอที่มีชาวญวนอพยพอาศัยอยู่มากที่สุด

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ

เพศ	- ชาย
	- หญิง
ระดับชั้น	- ประถมปีที่ 3
	- ประถมปีที่ 4
	- ประถมปีที่ 5
	- ประถมปีที่ 6
เชื้อชาติ	- ไทย
	- ลาว
ที่อยู่อาศัย	- ในเมือง
	- นอกเมือง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี ซึ่งแยกออกเป็นตัวแปรย่อย ๆ อีก 5 ประการ ดังนี้

1. หน้าที่ต่อครอบครัว
2. หน้าที่ต่อหมู่คณะ
3. หน้าที่ต่อชาติ
4. หน้าที่ต่อศาสนา
5. หน้าที่ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี หมายถึงการที่บุคคลรู้จักหน้าที่และการปฏิบัติตามหน้าที่ที่พึงปฏิบัติในสิ่งที่เขาเป็น รับบุคคลนั้น ๆ สำหรับประเทศชาติ และหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่งในสังคม ดังนั้นพลเมืองก็ควรปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความสำนึกในหน้าที่ต่อครอบครัว ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ในครอบครัว ตามลำดับอาวุโส รักษาชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล รับผิดชอบงานในส่วนที่เป็นหน้าที่และบทบาทของตนเอง ช่วยเหลือบุคคลอื่นในครอบครัวเท่าที่ตนเองจะช่วยให้ ไม่กระทำการให้บุคคลในครอบครัวเกิดความเดือดร้อน มีความประหยัถ้อถอมและใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์

1.2 ความสำนึกในหน้าที่ต่อหมู่คณะ ต้องรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รักษาความสามัคคีกลมเกลียวกันให้มั่นคงอยู่เสมอ มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ยอมรับในเสียงส่วนมากของหมู่คณะ รักษาชื่อเสียงของโรงเรียน เป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน และมีความตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ

1.3 ความสำนึกในหน้าที่ต่อชาติ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายหรือคำสั่งของบ้านเมือง มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานเบื้องต้นของสังคมในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของบุคคลในกฎหมาย เช่น ตำรวจ ทหาร ความปลอดภัย ความสงบสุข ตลอดจนความมั่นคงและชื่อเสียงอันดีงามของชุมชน

1.4 ความสำนึกในหน้าที่ต่อศาสนา ต้องประพฤติตนตามหลักธรรมและปฏิบัติตามศาสนของศาสนา รักษาประเพณี วัฒนธรรมและสถาบันทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น วัด พระพุทธรูป ปุณณิยสถาน ปุณณิยวัตถุ และศิลปกรรมทางศาสนา

1.5 ความสำนึกในหน้าที่ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เคารพเกียรติของพระองค์ ไม่ยอมให้ใครดูหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของพระองค์รวมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ได้ แสดงความจงรักภักดี เคารพเทิดทูนเกียรติและเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระองค์

2. เด็กนักเรียนที่มีเชื้อชาติภูมิลำเนาในจังหวัดสกลนคร หมายถึงเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดสกลนคร โดยมีบิดาหรือมารดาเป็นชาวภูมิลำเนาที่อพยพเข้าสู่ประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2488 - 2489

3. เด็กนักเรียนเชื้อชาติไทย หมายถึงเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ปีที่ 6 ของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสกลนคร ที่มีเชื้อชาติไทยหรือบิดามารดาเป็นคนไทย

4. เด็กนักเรียนที่อยู่ในเมือง หมายถึงเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาของรัฐบาล ที่โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

5. เด็กนักเรียนที่อยู่นอกเมือง หมายถึงเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของรัฐบาล ที่โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตอำเภอดงเจริญ และอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชาวนอพยพ

การอพยพของชาวนเข้าสู่ประเทศไทย เจริญ ไชยชนะ (เจริญ ไชยชนะ 2507 : 201 - 213)

1. ชนเก่า

1.1 สมัยกรุงธนบุรี เริ่มเข้ามาช่วยพระเจ้าตากสิน ประมาณปี พ.ศ. 2313 เนื่องจากเกิดกบฏไทรเงิน เมืองเชียงรุ้งเป็นหัวหน้า เข้ามาขอพึ่งพระบรมธิสมภาร ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้อาศัยอยู่บ้านสวนพาดูรัก ต่อมาถูกสร้างเป็นถนนจึงเรียกถนนพาดูรักในปัจจุบัน

1.2 สมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อ พ.ศ. 2325 เกิดกบฏไทรทอง ออเจ้าเมืองสือผู้ไม่พอใจอพยพครอบครัวเข้ามาพึ่งพระบรมธิสมภารในสมัยพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ต้นสาโรง ตามลจจกกระบือ

1.3 สมัยรัชกาลที่ 6 ในปี พ.ศ. 2463 ฝรั่งเศสยึดครองเวียดนามทั้งหมด และทำการปกครองแบบใช้อำนาจกดขี่อย่างรุนแรง คนลาวจึงหนีกระจัดกระจายไปอยู่ในลาวเป็นส่วนใหญ่ มีบ้างที่เลยเข้ามาพึ่งประเทศไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี นครพนม สกลนคร อุตรดิตถ์และหนองคาย

2. การอพยพของพวกญวนใหม่หรือญวนอพยพ

สาเหตุเกิดจากความเดือดร้อนวุ่นวายเกิดขึ้นในประเทศเวียดนาม ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ฝรั่งเศสเข้าปกครองลาวกับกัมพูชาอีก ซึ่งได้รับการต่อต้านจากขบวนการชาตินิยมในประเทศทั้งสอง ฝรั่งเศสจึงได้ทำการปราบปรามอย่างรุนแรง เป็นผลให้คนญวนที่อาศัยอยู่ในลาวและกัมพูชาจำนวนมากพากันอพยพเข้าสู่ประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2486 - 2489 โดยส่วนใหญ่คนญวนพวกนี้เคยอยู่ในเวียดนามเหนือมาก่อน ได้ตั้งรกรากกระจัดกระจายตามเมืองต่าง ๆ ใกล้เคียงน้ำโขง ซึ่งมีประมาณ 46,700 คน

อันที่จริงแล้วภายหลัง เวียดนามได้ยกย้ายไปครองนครองของคอมมิวนิสต์ในปลายเดือนเมษายน 2518 ก็มีชาวญวนจำนวนหนึ่งที่หนีเข้าสู่ประเทศไทย

วิชัย ชัยรัตน์ (วิชัย ชัยรัตน์ 2522 : 208) ได้จัดแบ่งชาวญวนอพยพที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบันไว้เป็น 3 พวก คือ

1. ญวนเก่า คือญวนที่เข้ามาตั้งแคว้นมักรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีพระราชบัญญัติควบคุมเข้าเมือง และขณะนี้ญวนเหล่านี้กลายเป็นคนไทยไปหมดแล้ว

2. ญวนต่างค่า คือญวนที่เข้ามาในประเทศไทยโดยมีหนังสือเดินทางอย่างถูกต้องตามกฎหมายและวีซ่าต่างค่า

3. ญวนอพยพ คือญวนที่เข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะหนีสงครามกับฝรั่งเศสมาเมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 (ไม่นับญวนลี้ภัยเพื่อชิงเงินแตก)

ชจกภัย บุรุษพันธ์ (ชจกภัย บุรุษพันธ์ 2519 : 17) ได้จัดแบ่งชาวญวนอพยพที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยตามพฤติการณ์ต่าง ๆ ออกเป็น 3 พวก คือ

พวกแรก เป็นพวกที่นิยมเวียดนามเหนือหรือคอมมิวนิสต์เป็นหลัก ปกติเป็นหัวหน้าและเจ้าหน้าที่หลักในองค์การจกช่ายการปฏิบัติการและสนับสนุนต่าง ๆ ของคอมมิวนิสต์

พวกที่สอง เป็นพวกที่นิยมชมชื่นเคารพบูชาในวีรกรรมของ "โฮจิมินห์" อย่างฝังจิตฝังใจ เชื่อมันศรัทธาในตัวและงานกฐาติของโฮจิมินห์ แต่มีความนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่แน่นแฟ้นเหมือนพวกแรก

พวกที่สาม เป็นพวกที่มีทัศนคติและพฤติกรรมที่นิยมชมชอบประเทศไทยและคนไทย มีความปรารถนาที่จะอยู่ประเทศไทยต่อไป พวกนี้เป็นพวกคนหัวอ่อน รักสงบ แต่ซื่อลาคส่วนใหญ่มักอยู่ใต้อิทธิพลของสองพวกแรก

จำนวนญวนอพยพในประเทศไทย อมันต์ เสนาพันธ์ (อมันต์ เสนาพันธ์ 2517 : 170) กล่าวว่า จากการที่สำรวจครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2499 ปรากฏว่ามีจำนวน 46,600 คน แต่จากจำนวนที่ลดลงและเป็นแสดงความจางงค์ที่จะกลับเวียดนามปี พ.ศ. 2502 มีจำนวนเป็น 70,032 คน ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2503 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2507 ได้มีการอพยพคนญวนกลับเวียดนามเหนือเป็นจำนวนทั้งสิ้น 46,256 คน ดังนั้นที่นำ

ตกค้างควรเป็น 23,776 คน แต่จากการสำรวจของกระทรวงมหาดไทย เดือนตุลาคม พ.ศ. 2507 ปรากฏว่ามีถึง 31,818 คน การนับจำนวนนี้ไม่ค่อยตรงกับที่เป็นจริงเพราะ บางพวกไม่แสดงความจำนงค์ที่จะกลับเวียดนามเหวอนนั้นเอง ดังนั้นพวกนี้จึงไม่มีทะเบียน และเมื่อถามถึงว่ามีกณณวนจำนวนหนึ่งจากลาวและกัมพูชาลอบเข้ามาในประเทศไทยระหว่าง ช่วงปี พ.ศ. 2508 จนถึงปัจจุบันรวมเข้าไปด้วย คนกณณวนอพยพที่แท้จริงในปัจจุบันน่าจะ ไม่ต่ำกว่า 50,000 คน

โมรินทร์ ฟานิชพันธ์ (โมรินทร์ ฟานิชพันธ์ 2512 91 - 92) กล่าวว่า คนกณณวนอพยพจากลาวและกัมพูชาที่เข้าสู่ประเทศไทยนั้นส่วนใหญเป็นกณณวนที่อาศัยอยู่ใ เวียดนามเหนือมากกนและตกอยู่ภายใต้อิทธิพล เรอบงำของพวกเวียตมินห์ เมื่อเข้าสู่ ประเทศไทยพวกนี้ก็ได้ก่อตั้งลาคคมลับเวียตมินห์ขึ้นในประเทศไทย โคบมีจุดมุ่งหมายลาคคญ 3 ประการ คือ

1. รื้อเงินลงไปช่วยโฮจิมินห์
2. ล่งชายฉกรรจ์ไปเป็นทหารเวียตมินห์
3. ส่งเสื้อผ้า ยารักษาโรค เบียงอาหารตลอดจนอุปกณ์ในการทำสงคราม ไปให้โฮจิมินห์

พวกคอมมิวนิสต์เวียตบามเหนือได้เข้ามาควบคุมกณณวนอพยพหามาแต่เดิม ปัจจุบัน สลามคมลับเวียตมินห์ ได้กลายเป็นองค์การลับของคอมมิวนิสต์เวียตบามในประเทศไทย คาเนินการผ่านกลุ่มแนวร่วมต่าง ๆ เช่น สลามคมช่วยเหลือซึ่งกันและกันของชาวเวียตบาม ในประเทศไทย

เนื่องจากกณณวนรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นและมีการคอยหาข่าวความเคลื่อนไหว ของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองอยู่เสมอ หากมีการเคลื่อนไหวใด ๆ ที่ขัดต่อผลประโยชน์ของกณณวน เช่น การจับกุมกณณวนที่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ พวกนี้จะมีปฏิกิริยาต่อต้าน อย่างรุนแรง นอกจากนี้การที่กณณวนรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นนี้ เท่ากับเป็นการแยกตัว ออกจากชุมชนของไทยโดยปริยาย ในลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้กณณวนอพยพกับคนไทยไม่ค่อยจะ มีความสัมพันธ์กันเท่าใดนัก การแตกแยกหรือขัดแย้งในสังคมจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ดังจะเห็นได้

จากเหตุการณ์ที่ปรากฏในช่วงของปี พ.ศ. 2518 และปี พ.ศ. 2519 มีการเคลื่อนไหวต่อต้านคนญวนอพยพในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างรุนแรง ซึ่งก็ได้สร้างปัญหาอย่างยากขวางด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมีน้อย

การแตกแยกที่นำไปสู่การต่อต้านของคนไทยต่อคนญวนอพยพ ขจัดภัย มุรุษพันธ์ (ขจัดภัย มุรุษพันธ์ 2520 : 142 - 147) ได้สรุปไว้ว่า เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2518 มีการเคลื่อนไหวต่อต้านคนญวนอพยพขึ้นในจังหวัดสกลนครเป็นแห่งแรก เริ่มด้วยการชุมนุมและเปิดอภิปรายโจมตีคนญวนอพยพขึ้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัด มีการแสดงการโขนามของประชาชนในจังหวัดสกลนคร 3 ฉบับ เรียกร้องให้รัฐบาลอพยพคนญวนอพยพทั้งหมดประมาณ 70,000 คน ออกจากประเทศไทยภายในเวลา 1 ปี การชุมนุมต่อต้านดำเนินมาจนถึงวันที่ 12 พฤษภาคม เหตุการณ์ก็เลวร้ายลง เมื่อกลุ่มผู้ต่อต้านจำนวนหนึ่งได้ออกไปทำลายร่างกายและทรัพย์สินของคนญวน เพื่อเหตุการณ์รุนแรงทางผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้ประกาศภาวะฉุกเฉิน และเจ้าหน้าที่ได้เข้าจัดการกับกลุ่มผู้ก่อความวุ่นวายอย่างเฉียบขาด

วันที่ 18 พฤษภาคม 2518 ทิวาเคลื่อนไหวต่อต้านคนญวนอพยพเกิดขึ้นอีกในจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนบางกลุ่มแสดงท่าทีไม่พอใจต่อการที่คนญวนได้เคลื่อนไหวเตรียมจัดงานฉลองชัยชนะของเวียดนามเหนือ การต่อต้านในจังหวัดอุดรธานีไม่มีเหตุการณ์รุนแรงแต่ประการใด แต่ที่จังหวัดหนองคายปรากฏว่าการต่อต้านมีความรุนแรงและขยายเซาของการประท้วงไปหลายอำเภอคือ อำเภอหนองเรือ อำเภอโพนพิสัย อำเภอบึงกาฬ และอำเภอเมืองหนองคาย กลุ่มผู้ต่อต้านได้เรียกร้องให้ทางการกำหนดงานหว่านอย่างอาท ให้รัฐบาลจัดส่งคนญวนอพยพออกจากประเทศไทยโดยด่วน ให้เลิกโรงเรียนญวนที่สอนภาษาญวน ห้ามคนญวนออกนอกเขตของจังหวัด ให้รัฐบาลออกมาตรการจับคนญวนที่เป็ดวิหยาบอบย ฯลฯ

นอกจากนั้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ได้เกิดการทะเลาะวิวาทกันขึ้นระหว่างวัยรุ่นญวนกับนักเรียนช่างสกลนคร เหตุการณ์ได้บานปลายจนถึงขั้นญวนอพยพถูกวัยรุ่นไทยรวมประชาชาติและมีคนญวนอพยพในอำเภอเมืองคนหนึ่งถูกลอบยิงเสียชีวิต

ต่อมาเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2519 ประชาชนในจังหวัดมุกดาหารได้เกินขบวน ขั้วโลคอนธูวและขบวนปาตาลายบ้านคนธูวพัง ในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ 18 สิงหาคม 2519 ที่ตัวจังหวัดนครพนมนักเรียนการช่างจำนวน 400 คน โค่นพังกันนาแดงการออกแจกจ่าย ชักชวนคนไทยขั้วโลคอนธูวออกนอกประเทศ

การที่กลุ่มต่อต้านคนธูวพากันบุกเข้าทำลายบ้านเรือนและทรัพย์สินของคนธูว เป็นการละเมิดกฎหมายบ้านเมือง สร้างปัญหายุ่งยากให้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เป็นอันมาก ทางเจ้าหน้าที่จึงเป็นต่องคาเนินการจับกุมเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ซึ่งอาจ ทำให้คนไทยบางกลุ่มไม่พอใจเพราะถือว่าคนหาไปช่วยความรู้สึกรักชาติบ้านเมือง และ คิดว่าเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เขาช่างและปกป้องคุ้มครองคนธูวทำให้เกิดความไม่เข้าใจและ กินแหนงแคลงใจกันระหว่างคนไทยบางกลุ่มกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในจังหวัดต่าง ๆ เช่นนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากช่องว่างทางสังคมระหว่างคนไทยกับคนธูว

ควาปัญหาที่เกิดขึ้นจากช่องว่างทางสังคมระหว่างคนไทยกับคนธูวคงกล่าวมาแล้ว วิชาญ จาปีศรี และ สุทธิข สุพรรณ (วิชาญ จาปีศรี และ สุทธิข สุพรรณ 2519 : 165 - 169) 'ให้ข้อเสนอแนะว่า 'หากเราหวังที่จะแก้ปัญหาญวนอพยพในระยะ ยาวให้ได้น้อยลงจริงจัง ควรมีการดำเนินการมาตรการไม่ยอมให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับ คนธูวอพยพ เป็นที่ทราบกันดีว่าคนธูวอพยพโดยเฉพาะฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ได้ลักลอบจัด ขึ้นเรียนและสอนภาษาญวนโดยแทรกการสอนลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปในบทเรียน ซึ่งการ กระทั่งกล่าวนี้ถ้าปล่อยให้ดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ เด็กญวนอพยพที่ได้รับการอบรมศึกษา อย่างนี้จะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติไทยเป็นอย่างยิ่ง แนวทางในการแก้ปัญหาควร ดำเนินการโดยใช้มาตรการไม่ยอมให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาญวนโดยเด็ดขาด แล้ว ให้เด็กญวนอพยพทั้งหลายมาเข้าโรงเรียนไทยหากไม่เชื่อฟังก็ใช้วิธีการบังคับบ้าง ความจริง ในเรื่องนี้ทางราชการก็ไม่ได้มีการกีดกันแต่อย่างใด แต่เนื่องด้วยอิทธิพลของพวกญวนที่เป็น คอมมิวนิสต์หันหน้าไม่ยอมให้ลูกหลานมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนไทย เพราะกลัวว่า

จะมีแนวความคิดทางโลกเสรี พวกญวนที่เข้าเรียนในโรงเรียนไทยจึงมีจำนวนน้อย ไม่ถึง 20 % ของญวนอพยพที่อาศัยอยู่ในวัยศึกษา

การศึกษา เป็นกุญแจสำคัญในการทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการผสมกลมกลืนเป็น อย่างดี ราชการควรเปิดโอกาสให้ลูกหลานญวนได้เข้าเรียนในโรงเรียนไทยจนชั้นสูง ๆ เท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ทางราชการควรจะลดข้อกีดกันให้เรียนในขอบเขตจำกัด ยังไม่มีการปลดปล่อยเสรี ถ้าหากมีนโยบายแน่วแน่ที่จะให้คนญวนเป็นคนไทยแล้วจะต้องเปิดโอกาสให้ลูกหลานญวนได้เข้าเรียนในโรงเรียนไทยจนชั้นสูง ๆ เช่นเดียวกับเด็กไทยทั่วไป การใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนไทยนั้นทำให้คนญวนได้คลุกคลีอยู่กับคนไทยอย่างใกล้ชิด โอกาสที่จะรับเอาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยก็ย่อมมีมาก ยิ่งลูกญวนมีโอกาสได้ศึกษาจนชั้นสูงสุดระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยแล้วโอกาสที่จะผสมผสานเข้ากับสังคมไทยและกลายเป็นคนไทยอย่างแท้จริงย่อมมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

พูล (Poole, 1970 : 74) ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่จะให้ชาวญวนอพยพ เกิดผสมกลมกลืนและมีความรู้สึกว่าเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทยมีโอกาสเป็นไปได้มาก เพราะเมื่อพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่า มีปัจจัยบางอย่างที่เกื้อกูลต่อการ ผสมผสานคนญวนเข้ากับสังคมไทย

ประการแรก คนญวนอพยพได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในเมืองไทยเป็น เวลาเกือบ 30 ปีแล้ว ที่อพยพเข้ามาในช่วงฝรั่งเศสปราบปรามอย่างรุนแรง ระหว่างปี พ.ศ. 2488 - 2489 และแทบทั้งหมดอาศัยอยู่ในย่านชุมชนปะปนกับคนไทย การดำเนินชีวิตใน ชีวิตประจำวันเกี่ยวข้องกับคนไทยตลอดเวลา โอกาสที่จะรับเอาวัฒนธรรมไทยจึงมีมาก

ประการที่สอง คนญวนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา จึงมีขนบธรรมเนียมประเพณี คล้ายคลึงกับคนไทยหลายประการ ดังนั้นโอกาสจะผสมผสานกลมกลืนกันย่อมมีมาก การ ผสมผสานกลมกลืนกันจะเห็นได้จากคนจีนในประเทศไทย

บทโนภาพของความสับสนในหน้าที่พลเมือง

สิทธิและหน้าที่เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้นั่นสังคมแบบประชาธิปไตย พลเมืองของ ประเทศที่ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งยึดถือหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและ

ภราครภาพเป็นหลัก จะได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ในขณะที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญจะกำหนดหน้าที่ของพลเมืองที่พึงมีต่อรัฐไว้ด้วย และการรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคคลจะเป็นสิ่งที่ชักชวนว่าบุคคลนั้นมีความรับผิดชอบต่อสังคมเพียงใด ทั้งนี้เพราะสิทธิเป็นสิ่งที่พึงได้ แต่หน้าที่นั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีลักษณะตรงกันข้ามคือเป็นการให้ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับเงาจะไรเงาอย่าง บางคนจึงไม่อยากทำหน้าที่ หรือทำไม่เคร่งครัด การที่มีแต่รับแต่ไม่มีการให้จึงเป็นการเอาเปรียบไม่รับผิดชอบ ตักตวงเอาแต่ผลประโยชน์จากสังคม ทำให้สังคมไม่เจริญหรือเสื่อม

การที่บุคคลจะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ของสังคมประชาธิปไตยหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าเขายอมรับและจดจำเนื้อหาที่เป็นหน้าที่ของเขาได้อย่างถูกต้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งก่อนอื่นบุคคลจะต้องมีความสนใจ และมาพิจารณาจนยอมรับและมีความสำนึกในหน้าที่ของเขาต่อไป ขบวนการที่จะนำไปสู่ทัศนคติที่ดีต่อสิทธิหน้าที่พลเมือง รวมถึงการมีสำนึกในคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ มีขั้นตอนละเอียดละออแตกต่างกันเป็นขั้น ๆ ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 เป็นระดับขั้นสร้างความสนใจ ซึ่งได้แก่การรับรู้ในสิ่งเร้า การรับรู้ในสิ่งเร้านี้อาจรับรู้ได้จากการรู้จักกับสิ่งเร้านั้น การที่มีความรู้สึกที่จะยอมรับสิ่งเร้านั้น และการเลือกที่จะสนใจสิ่งเร้านั้น

ขั้นที่ 2 เป็นระดับของการตอบสนอง เมื่อบุคคลเกิดความสนใจแล้วจะเกิดทัศนคติต่อสิ่งเร้านั้น อันนำมาซึ่งการตอบสนองซึ่งได้แก่การยอมรับสิ่งเร้านั้น เกิดความรู้สึกตอบสนอง หรือเกิดความพอใจต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการสร้างค่านิยม ทัศนคติที่ดีต่อการตอบสนอง ทำให้เกิดควมสำนึกในคุณค่า ความชื่นชมและผูกพันต่อสิ่งนั้น

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นของการจัดระบบคุณค่า โดยการจัดลำดับของคุณค่าที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเชื่อถือต่อไป

ขั้นที่ 5 เป็นขั้นของการสร้างนิสัย โดยสร้างจากระบบคุณค่าที่จัดไว้ และดำเนินรอยตามคุณค่านั้น

การเรียนรู้เพื่อความสำเร็จในหน้าที่พลเมือง

หน้าที่พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องรู้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังอบรมให้ประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่ของตน โดยเฉพาะหน้าที่ในการเมืองเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับความมั่นคงในการปกครองระบอบประชาธิปไตย สถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ทางการเมืองที่สำคัญได้แก่ครอบครัว ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับสมาชิกมากที่สุดในการอบรมระเบียบของสังคมแก่เด็ก นอกจากนี้ก็มีโรงเรียนเป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการอบรมให้รู้ระเบียบของสังคม ให้ความรู้และอบรมให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ทางการเมืองได้มาก ทั้งนี้โดยการสอนโดยตรงในวิชาสังคมศึกษา การสอดแทรกการปฏิบัติในหมวดวิชาอื่น ๆ และการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น เช่น การให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเชิงคัดค้านและสนับสนุน การเลือกตั้งหัวหน้าชั้น การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น

ในเรื่องการเรียนรู้ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยนี้ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ 2518 : 17 - 25) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการเรียนรู้ประชาธิปไตยไว้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

- ขั้นที่ 1 เป็นขั้นเรียนรู้มูลฐานมนุษย์ แก่ ๆ เมื่อเกิดมาก็จะได้รับการฝึกฝนอบรม ตลอดจนการเรียนรู้ทาง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ ความถูกต้องในการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนการแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการจากพ่อแม่ และสมาชิกอื่น ๆ ของครอบครัว เพื่อเด็กจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม นอกจากนี้เด็กจะได้รับการปลูกฝังค่านิยม ทศนคติ และความสัมพันธ์ในบทบาทกับผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ตลอดจนได้รับการฝึกฝนความชำนาญ หรือทักษะต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้ทีละเล็กละน้อย จนเกิดความเชื่อและอาจกลายเป็นพฤติกรรมของเขาก็ได้

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่เด็กจะเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการสั่งสอนอบรมชั้นมูลฐาน ในขณะที่เด็กจะมีความเชื่อว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและจะมีการรับรู้คุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการสั่งสอน ค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อ ความดี ความเลว ฯลฯ ไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กเสียใหม่ให้มีความ

เข้าใจประชาธิปไตยในหลักการประชาธิปไตย เมื่อเด็กโตวันเดี๋ยวนั้นเด็กจะมีค่านิยมที่ยึดถือบุคคลมากกว่าหลักการ

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคล กล่าวคือ จากการเรียนรู้ในสองขั้นแรก บุคคลนั้นจะสามารถเข้าใจการเมืองในทัศนะของเขา ถ้าเขาได้รับการอบรมมาให้มีทัศนคติ ค่านิยม ในหลักการประชาธิปไตย และพร้อมที่จะต่อสู้คัดค้านตามวิธีประชาธิปไตยทันที ในขั้นนี้บุคคลสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์ทางการเมืองได้ คือสามารถตัดสินใจว่าถูกต้อง ความถูกต้อง ความพอใจในการกระทำของบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้ การเรียนรู้ในขั้นที่ 3 นี้จึงเป็นวัฒนธรรมทางการเมือง แต่ถ้านิยามสองขั้นแรกเขาได้รับการอบรมปลูกฝังในเรื่องต่าง ๆ อย่างผิดหลักประชาธิปไตย เขาก็จะมองไม่เห็นถึงความสำคัญของหลักการประชาธิปไตย แม้ว่าจะมีสิ่งแวดล้อมในรูปแบบประชาธิปไตยก็ตาม เพราะในทางปฏิบัติบุคคลนั้น ๆ ก็ยังยึดตัวบุคคล ไม่เคารพกติกา ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ ฯลฯ เพราะเขามีทัศนคติที่เป็นอุปสรรคต่อประชาธิปไตยอยู่

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นที่บุคคลมีความสนใจในกิจการบ้านเมืองเป็นพิเศษ และพิจารณาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การก่อตั้งกลุ่มการเมือง พรรคการเมือง รวมทั้งการสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาจังหวัด สภาเทศบาล ฯลฯ ในขั้นนี้ จึงเป็นขั้นที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในการเมืองมากพอสมควร และพร้อมที่จะแสดงออกทางการเมืองโดยเปิดเผยทั้งทางตรงก็ทางอ้อม ถ้าเขายึดหลักประชาธิปไตยในรูปแบบอุดมการณ์และวิถีชีวิต เขาย่อมจะเป็นข้าราชการและนักการเมืองที่ดี ขั้นนี้จึงเป็นขั้นที่สำคัญยิ่งสำหรับประเทศชาติ

ขั้นที่ 5 เป็นขั้นที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมสากล โดยการแพร่วัฒนธรรมซึ่งเกิดขึ้นได้จาก ภาพยนต์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ตลอดจนการเดินทางเข้าออกประเทศของนักท่องเที่ยวหรือคนในประเทศ หนังสือ ตำราเอกสารต่าง ๆ มีผลทำให้บุคคลในสังคมได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของต่างประเทศ เช่น การเดินขบวนเรียกร้องสิทธิทางการเมืองของนิสิต นักศึกษาและประชาชน รวมทั้งกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ของชาวนา ฯลฯ ชั้นนี้จึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม ในชั้นนี้
รัฐควรวัดให้การศึกษาวิธีการต่าง ๆ อันเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย เช่น การเค้นขบ
ควมวิธีการสงบและอยู่ภายใต้กฎหมายบ้านเมือง ถ้าปล่อยให้ประชาชนเลียนแบบโดยไม่
เข้าใจในระบอบประชาธิปไตยโดยมูลฐานใน 4 ชั้นแรกแล้ว จะเป็นอันตรายสำหรับระบอบ
ประชาธิปไตยของประเทศไทย

สิ่งที่ส่งเสริมความสำนึกในหน้าที่พลเมืองที่ดี

นักวิชาการด้านการปกครองได้กล่าวถึงสิ่งที่ช่วยเกื้อกูลันทางการเมืองซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของหน้าที่พลเมืองไว้ 3 ประการ คือ อานาจประชาชน ความเท่าเทียมกันแล-
ความเชื่อมั่นในตนเอง วิทยา สุจิตชนารักษ์ (วิทยา สุจิตชนารักษ์ 2516 . 20-30)

การที่นักวิชาการด้านการปกครองได้กล่าวว่า อานาจของประชาชนเป็นสิ่งที่ช่วย
เกื้อกูลความสำนึกทางการเมืองประการหนึ่งนั้น เนื่องมาจากการปกครองตามระบอบ
ประชาธิปไตยนั้นสมมติฐานเบื้องต้นว่า อานาจอธิปไตยซึ่งเป็นอานาจสูงสุดในการปกครอง
ประเทศมาจากปวงชนชาวไทย อานาจจึงเป็นสิ่งสำคัญเบื้องต้นที่จะกระตุ้นให้ประชาชนเกิด
ความกล้าแสดงออกซึ่งความสำนึกในหน้าที่ของตน และสิทธิของตน แต่เท่าที่ผ่านมาอานาจ
ของปวงชนชาวไทยก็แค่เพียงในนามเท่านั้น จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งค่อยการศึกษา
อยู่แล้วไม่กล้าแสดงความสำนึกในหน้าที่ทางการเมืองของตน การปกครองตามระบอบ
ประชาธิปไตยของไทยเท่าที่ผ่านมาจึงไม่ค่อยจะมีประสิทธิภาพ

ความเท่าเทียมกันของบุคคลในสังคมด้านโอกาส และในฐานะความเป็นมนุษย์
เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสำนึกทางการเมืองของชนอีกประการหนึ่งความเท่าเทียมกันใน
โอกาสนั้น หมายถึงการที่ทุกคนมีช่องทางที่จะทำอะไรก็ได้เท่า ๆ กัน เช่น ในด้านการประกอบ
อาชีพ การศึกษา การแสดงความสามารถ ฯลฯ ซึ่งความเสมอภาคในโอกาสนี้จะเกิดได้
ถ้าคนในสังคมไม่มีค่านิยมแบบเล่นพรรคเล่นพวกและกีดกัน หรือมีอคติ อันเป็นเหตุผลที่บุคคล
ที่มีความถนัดและความสามารถเท่าเทียมกันได้รับโอกาสไม่เท่ากัน และยังเป็นผลกระทบ
กระเทือนหรือขัดขวางการแสดงความสำนึกในหน้าที่พลเมืองก็ของบุคคลอื่นด้วย สำหรับความ

เท่าเทียมกันในฐานะของความเป็นมนุษย์นั้น จะทำให้ทุกคนในสังคมมองเห็นคุณค่าของคนที่ มีต่อสังคม อันจะเป็นการทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะช่วยสร้างสังคมแทนการทำลายล้างซึ่งกัน และกัน เช่น การที่ไม่กังไจเชื่อว่า ความเป็นมนุษย์ขึ้นอยู่กับระดับเศรษฐกิจ หรือความ ทรนราของสังคม ฯลฯ

ปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมความสำนึกในหน้าที่พลเมืองหรือความสำนึกทางการเมือง อีกประการหนึ่งคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลได้แสดงว่าเป็นส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งของสังคมและมีความหมายต่อสังคม ถ้าทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว ก็จะไม่ เฉยเมยต่อภาวะเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตน จะไม่ยอมอดทนต่อภาวะเหตุการณ์หรือ ความกดดันทางการเมือง และกล้าเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่อันถูกต้อง ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะกระตุ้นหรือยอจจิตใจหรือบารุงน้ำใจให้ทุกคนกล้า แสดงออก ซึ่งความคิดเห็นต่อทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตน และความอยู่รอดของสังคม โดยเฉพาะความสำนึกทางการเมือง

การแสดงความสำนึกในหน้าที่พลเมืองที่ดี

วิทยา สัจจิตชนารักษ์ (วิทยา สัจจิตชนารักษ์ 2516 : 44 - 70) ได้สรุป เกี่ยวกับการแสดงความสำนึกในหน้าที่พลเมืองก็และกล่าวถึงการแสดงความสำนึกทาง การเมืองไว้ 3 แบบคือ

1. การแสดงออกโดยลาพัก โดยการพูดคุยโต้แย้งแสดงความคิดเห็น หรือ ปรบทุทในเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังรวมถึง ข้อคิดเห็นไปเผยแพร่ในที่สาธารณะหรือคาบสื่อมวลชนต่าง ๆ ตลอดจนการร้องทุกข์
2. การรวมกลุ่ม การแสดงความสำนึกในหน้าที่โดยการรวมกลุ่มผู้สนใจใน เรื่องเดียวกัน มีทัศนคติตรงกัน หรือมีอาชีพเดียวกัน เช่น กลุ่มชาวนา สมาคมสตรีไทย เป็นต้น จะทำให้มีน้ำหนักในการแสดงออกมากขึ้น และการรวมกลุ่มดังกล่าวยังก่อให้เกิด ประโยชน์แก่สมาชิกของกลุ่ม เช่น การให้ความรู้แก่สมาชิก การให้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก

ความสะดวก ฯลฯ และการรวมกลุ่มบางอย่างก็มีจุดมุ่งหมายที่จะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม เช่น กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งพรรคการเมือง การเลือกตั้งเป็นโอกาสที่ประชาชนจะสามารถเปลี่ยนตัวผู้ปกครองโดยสันติวิธี การใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกที่สมบูรณ์ของการสาบึกทางการเมืองและทางวิชาการมักจะใช้จำนวนร้อยละของผู้ไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นเครื่องชี้ถึงความก้าวหน้าในระบอบประชาธิปไตยของประเทสนั้น ๆ และยังเป็นดัชนีบ่งถึงความสนใจของพลเมืองเกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคม

พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการค้นหาบุคคลที่มีความสามารถในการบริหารประเทศแทนชุดเก่า พรรคการเมืองเท่ากับเป็นการเตรียมตัวผู้ที่จะปกครองประเทศต่อไป หน้าที่อันสำคัญของพรรคการเมืองคือ เป็นผู้ทำหน้าที่ชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจบางเรื่องของปัญหาบ้านเมืองที่อาจซับซ้อนเกินไป นอกจากนี้ยังเป็นตัวแทนของประชาชนในการควบคุมรัฐบาล และมีส่วนช่วยในการศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้โดยแสดงเป็นลำดับขั้นตั้งแต่ต่ำสุดถึงสูงสุดดังนี้ คือ

1. รับฟังข่าวสารทางการเมือง
2. ออกเสียงลงคะแนน
3. ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
4. ชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
5. ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยการติดป้ายประกาศ

สนับสนุน

6. ติดตอแสดงความคิดเห็นหรือขอเรียบกรองต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง
7. สนับสนุนกวยการบริจาควให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
8. ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง
9. ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียง

10. เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ
11. เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค
12. ช่วยหาเงินเข้าพรรค
13. สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง
14. เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับเลือกตั้ง

แอนเดรอน (สวนา พรพัฒน์กุล 2520 : 22 อ้างอิงมาจาก Andraim. n.d.) ให้ความเห็นว่า โดยปกติแล้วผู้ใหญ่จะไม่ยอมรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบ้านการเมืองของเด็ก แต่ในตัวของเด็กทุกคนมีความสนใจทางการเมืองและหน้าที่ของตน ตั้งแต่เริ่มจะรู้จักหรือจากความใฝ่ แต่ความคิดในรูปแบบธรรมจะเกิดเมื่ออายุประมาณ 9 - 13 ปี ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้จะค่อย ๆ มากขึ้น ซึ่งเด็กจะได้จากการเรียน การสนทนาของบุคคลในครอบครัว หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ความรู้ความสนใจในหน้าที่พลเมืองที่เด็กได้รับนั้นมีทั้งความรู้ ความคิด และทางานความสนใจ คุณค่าทัศนคติ และแรงจูงใจ อีกด้วย

คุณสมบัติของการเป็นพลเมืองดี

ได้มีผู้กล่าวถึงคุณสมบัติของพลเมืองดีไว้อย่างต่าง ๆ กัน ชลอ วนฤทิ (ชลอ วนฤทิ 2507 : 3 - 8) ได้กล่าวไว้ว่า

1. กวรมีหน้าที่จงรักภักดีต่อชาติ
2. ต้องศึกษาและเข้าใจกลไกของรัฐ
3. ยอมเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ให้ความร่วมมือแก่ทางฝ่ายปกครอง
5. ต้องเคารพกฎหมาย
6. ต้องต่อสู้เพื่อทุกสิ่งทุกอย่างที่ถูกต้องถูกวิถีทาง
7. ต้องรู้หน้าที่และหาหน้าที่ของตน
8. ต้องมีสามัคคีธรรม

การรู้จักหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ที่พึงปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับบุคคลในสังคมนั้น ดังนั้นพลเมืองที่ควรปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้ สนิท เกษรศิริ (สนิท เกษรศิริ 2507 : 85 - 92)

1. หน้าที่ต่อครอบครัว ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ในครอบครัวตามลำดับอาวุโส รักษาชื่อเสียงของพ่อแม่และวงศ์ตระกูล

2. หน้าที่ต่อบุคคละ ต้องรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม รักษาความสามัคคีกลมเกลียวกันให้มั่นคงอยู่เสมอ

3. หน้าที่ต่อชาติ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายหรือคำสั่งของบ้านเมือง

4. หน้าที่ต่อศาสนา ต้องประพฤติตามหลักธรรม และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนา

5. หน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์ เชิดชูเกียรติของพระองค์ ไม่ยอมให้ใครดูหมิ่นพระบรมเชษฐาภพของพระองค์ได้

ส่วนพลเมืองที่ตามทัศนะของ ฮิวว (Huahes. 1959 : 21) จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. เชื่อฟังกฎหมาย

2. ช่วยเหลือรัฐบาลและเพื่อนร่วมชาติ

3. รับผิดชอบในการเสียภาษีอากร

4. ให้ความช่วยเหลือผู้รักษากฎหมายเพื่อให้กฎหมายมีอำนาจใช้บังคับได้

5. ไม่ละเมิดอำนาจศาล

6. ต้องไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

7. ต้องมีความสัมพันธ์กับรัฐบาลอย่างน้อย 3 ประการคือ

7.1 ต้องฝึกฝนตนเองในการมีส่วนร่วมการออกกฎหมายข้อบังคับขององค์การและสมาคมที่ตนเป็นสมาชิก และเชื่อฟังกฎหมายข้อบังคับนั้น ๆ

7.2 ต้องทำงานของตนเองให้ดีที่สุด ซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพ

7.3 ใช้ความสามารถและสติปัญญาของตนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

เชอร์วูด (Sherwood. 1947 : 24 - 28) กล่าวว่าไวพอสรูปได้ว่า การเป็นพลเมืองคือนั้น คือ การเป็นสมาชิกที่แท้จริงของกราวนคร กล่าวคือ ต้องมีความเคารพซึ่งกันและกัน มีความเมตตากรุณา ทำงานในส่วนที่เป็นหน้าที่ของตน ไปหลังวันประกันพรง และเป็นสิ่งพึงอาศัยของบุคคลอื่นได้ เป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน มีความตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ มีความซื่อสัตย์ ยอมรับนับถือสิทธิของผู้อื่น เชื่อฟังผู้อื่น มีความรับผิดชอบในทรัพย์สินและชื่อเสียงของโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำนึกในความเป็นพลเมือง

ชูชีพ อ่อนโกกสูง (ชูชีพ อ่อนโกกสูง 2516 : 83 - 85) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ โดยศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2515 ในโรงเรียนรัฐบาล ภาคการศึกษาที่ 11 จำนวน 300 คน เป็นชาย 133 คน หญิง 167 คน พบว่านักเรียนได้จัดคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่างกันต่าง ๆ ไว้มากมายคือ คุณธรรมที่นักเรียนมีความซื่อสัตย์มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมกับมนุษยธรรม คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบทรบเย็นประเพณี คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว และคุณธรรมที่มีต่อตนเองตามลำดับ และยังพบว่าเด็กชายหญิงมีคุณธรรมแห่งการเป็นพลเมืองก็ไม่แตกต่างกัน เด็กที่ผู้ปกครองรับราชการ ค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างของคุณธรรมแห่งการเป็นพลเมือง

วนิดา ชนสุภาณุเวช (วนิดา ชนสุภาณุเวช 2512 : 10) ได้ทำการวิจัยในเรื่องการสำรวจแนวความจึกและความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ปีการศึกษา 2512 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ส่วนใหญ่มีแนวโน้ม ความคิดเป็นประชาธิปไตยและมีความเข้าใจในความหมายของประชาธิปไตยทั้งในการดำรงชีวิตและรูปของการปกครองดีพอสมควรแก่ระดับชั้น เกี่ยวกับ

การปกครองของรัฐบาล ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองในปัจจุบัน แต่มีจำนวนไม่น้อยที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงความกึกก้องเห็นว่าอาจเป็นผลเนื่องมาจากปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ของสังคมปัจจุบัน

สจิต วิตะนาคี (สจิต วิตะนาคี 2517 : 16) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมหลายสำนั ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นนักเรียนชาย 200 คน และนักเรียนหญิง 200 คน รวม 400 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

สุจิต มุญงการ (สุจิต มุญงการ 2510 : 26) ได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย โดยศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเมืองระหว่างนิสิตสามพวก คือนิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ นิสิตที่เรียนทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กับนิสิตที่เรียนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตัวอย่างประชากรในการวิจัยคือนิสิตสุดท้ายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การรวบรวมข้อมูลรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีความสนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่านิสิตอีกสองพวก

วัลลภ พุ่มพวง (วัลลภ พุ่มพวง 2514 : 35) ศึกษาจากผู้บรรลุนิติภาวะที่มีอายุ 20 - 21 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีโอกาสศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไปอีก ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวนชาย 50 คน หญิง 50 คน โดยใช้แบบสอบถามตามวิธีของฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance) พบว่าคนไทยในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความคิดเห็นไม่ถูกต้องในเรื่องค่านิยมและค่านิยมทางศาสนา เรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่พลเมือง และเรื่องความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ส่วนมากมีความคิดเห็นถูกต้องเรื่อง การอยู่ร่วมกันในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ล้วนค่านความรู้เกี่ยวกับการปกครองประเทศ โดยทั่วไปคนไทยในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นถูกต้อง

เพียงร้อยละ 50 ส่วนผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแล้วเข้าเรียนต่อโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ก็ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจประชาธิปไตยของนักเรียน การศึกษาผู้ใหญ่นี้ควยคือ

หาญ อันวรค์ (หาญ อันวรค์ 2511 : 21) ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจ ประชาธิปไตยของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2511 โดยใช้ แบบสอบถามเลือกตอบ และแบบปลายเปิด ทดสอบกับประชากรเป็นผู้ใหญ่ 200 คน จาก โรงเรียนผู้ใหญ่ 4 แห่ง พบว่าเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตยจากการเรียน ในห้องเรียนนั้น นักศึกษาส่วนมากมีความรู้ในเนื้อหาวิชา แต่มีบางตอนที่มีความเข้าใจ ไม่ตรงกันมาก เช่น เรื่องลักษณะการปกครองประเทศแบบประชาธิปไตย การวินิจฉัย ปัญหาต่าง ๆ ในระบอบประชาธิปไตยและหน้าที่ของผู้แทนราษฎร เป็นต้น ในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยจากกิจกรรมนั้นนักศึกษาส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจใน เนื้อหาวิชาพอสมควร สำหรับเรื่องประชาธิปไตยในประสบการณ์ของชีวิตประจำวันส่วนมาก มีความเข้าใจถูกต้อง ส่วนด้านการแสดงความคิดเห็นโดยเสรีนั้น สรุปได้ว่านักศึกษา ส่วนมากมีความคิดเห็นที่ถือได้ว่ามีความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยทั้งการปกครองและ การดำเนินชีวิต

จะเห็นได้ว่าผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมต้นแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ รวมทั้งมีชีวิต ความเป็นอยู่แบบชนบท จะมีความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่ พลเมืองดีและยังขาดความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย แต่จะมีความรู้เกี่ยวกับ ชนบทธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยดี ส่วนผู้ที่ได้รับการศึกษาต่อในโรงเรียนผู้ใหญ่ ระดับ 4 ซึ่งเทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะมีความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย ทั้งในด้านการปกครองและการดำเนินชีวิตอย่างประชาธิปไตย จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันมีอิทธิพลต่อความคิดและความเข้าใจของบุคคลมาก

จีรังลักษณ์ ศกุนตลักษณ์ (จีรังลักษณ์ ศกุนตลักษณ์ 2519 : 47 - 48) ได้วิจัยเรื่องมโนทัศน์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับ มโนทัศน์กับความเป็นพลเมืองดี ระหว่างเพศชายและเพศหญิง และเพื่อศึกษาถึงความ

สัมพันธ์ระหว่างเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นชายและหญิงรวม 300 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีมโนทัศน์เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สวนา พรพัฒน์กุล (สวนา พรพัฒน์กุล 2520 : 59) ได้ศึกษาความสำนึกในหน้าที่พลเมืองจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร โดยแยกออกเป็นโรงเรียนในเขตตัวเมืองและนอกเขตตัวเมือง โรงเรียนที่มีชายล้วน หญิงล้วน และสหศึกษา กับโรงเรียนที่มีการสอนในระดับประถมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนที่มีเฉพาะมัธยมศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1511 คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวของ แอนเดรอัน (Andræan) ผลปรากฏว่า โดยทั่วไปแล้วความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จะมีสูงเกิน 50 เปอร์เซ็นต์อยู่แค่บางส่วนคือด้านเศรษฐกิจ ด้านเกี่ยวกับอำนาจปรากฏว่าหญิงสูงกว่าชาย ($P > .01$) แต่ในด้านการกินคืออยู่ดีชายสูงกว่าหญิง ($P > .01$) และเมื่อแยกตามชั้นเรียน ปรากฏว่าความรู้ด้านข้อเท็จจริง ผู้มีอำนาจหน้าที่ อำนาจ เศรษฐกิจ การกินคืออยู่ดี และความสงบในแต่ละระดับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในเรื่องการบริหารการปกครองแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อแยกโรงเรียนชายล้วน หญิงล้วน และสหศึกษา ปรากฏว่าด้านข้อเท็จจริง อำนาจ เศรษฐกิจ การกินคืออยู่ดี และคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบเด็กที่อาศัยอยู่ในเมืองและนอกเมือง ปรากฏว่าความรู้เกี่ยวกับการบริหารการปกครอง เศรษฐกิจ และทิศทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความรู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อแยกตามอายุ ทางด้านความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ผู้มีอำนาจหน้าที่ อำนาจเศรษฐกิจ และความสงบ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทางด้านการกินคืออยู่ดีและทิศทางการเมืองแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เมื่อแยกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องอำนาจ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะบางอย่างของความเป็นพลเมืองดีอื่น ๆ ได้แก่ ชาลี ลัทธิ (ชาลี ลัทธิ 2507 : 60 - 63) ได้วิจัยถึงการศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็กที่จบการศึกษาปีที่ 4 ผลจากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมจิตร วัฒนคลัง (สมจิตร วัฒนคลัง 2514 : 82 - 84) ได้ศึกษาพบว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมไม่เอื้อต่อการสอนให้เกิดความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร จาแนกตาม โรงเรียนมัธยมแบบผสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และจำแนกตามเพศ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนในกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมแบบผสม ชาย 100 คน หญิง 100 คน และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ชาย 100 คน หญิง 100 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีสูงกว่านักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบผสม ส่วนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ นั้นมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาสภาพแวดล้อมโดยแยกตามเพศและโรงเรียนพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญจะมีแนวโน้มที่จะสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ตลอดจนสภาพแวดล้อมและการปกครองในบ้าน มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ด้วย

จากการศึกษาคนควาและการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ดังปรากฏข้างต้นนี้พอที่จะนำมาเป็นเกณฑ์ในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีด้านหน้าที่ต่อครอบครัวสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน

2. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีค้ำหน้าที่
ต่อหมู่คณะสูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
3. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีค้ำหน้าที่
ต่อชาติสูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
4. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีค้ำหน้าที่
ต่อศาสนาสูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
5. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีค้ำหน้าที่
ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์สูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
6. โดยส่วนรวมบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็น
พลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
7. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความสำนึกใน
ความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับที่ต่ำกว่า
8. บุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความสำนึกใน
ความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวนที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า
9. บุตรชายชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่า
บุตรชายชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
10. บุตรหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่า
บุตรหญิงชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
11. บุตรชายชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีแตกต่าง
กับบุตรหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย
12. บุตรชายชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวนจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีแตกต่าง
กับบุตรหญิงชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวน
13. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองจะมีความสำนึกในความเป็น
พลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติยุวนที่อาศัยอยู่ในเมือง

14. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองจะมีความสำนึกในความ
เป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่นอกเมือง

15. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองจะมีความสำนึกในความ
เป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมือง

16. บุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองจะมีความสำนึกในความ
เป็นพลเมืองที่สูงกว่าชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่นอกเมือง

17. บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยในแต่ละระดับชั้นจะมีความสำนึกในความ
เป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกัน

ทดสอบความแตกต่างทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาก่อนหน้า

การศึกษาก่อนหน้านี้แบ่งวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชาย-หญิงที่เรียนอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 4 5 และ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดสกลนคร กลุ่มที่มีเชื้อชาติไทยในแต่ละระดับชั้นจำนวน 52 คน กลุ่มที่มีเชื้อชาติญวนในแต่ละระดับชั้นจำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 416 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 4,218 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เลือกโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนกณฺญวนเข้าเรียน ทั้งในเขตอำเภอเมืองสกลนครและอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดสกลนคร โดยดูรายชื่อโรงเรียนที่มีกณฺญวนเข้าเรียนจากกองกิจการกณฺญวนอพยพจังหวัดสกลนคร แล้วสุ่มมาทั้งสิ้น 8 โรงเรียน
2. สุ่มห้องเรียนในแต่ละโรงเรียน โดยเลือกสุ่มเฉพาะห้องที่มีกณฺญวนเรียนจนกว่าจะได้จำนวนกณฺญวนครบตามจำนวนชาย-หญิง ในเมือง-นอกเมือง และแต่ละระดับชั้น แล้วจึงสุ่มจำนวนของกณฺญวนไทยจากห้องและโรงเรียนเดียวกันในจำนวนเท่า ๆ กัน

จะได้กลุ่มโรงเรียนตัวอย่าง เป็นโรงเรียนในเขตจังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาของรัฐบาล รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ตามรายชื่อต่อไปนี้

[illegible]เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการค้นคว้าวิจัย เป็นแบบสอบถาม
ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามภูมิหลัง

แบบสอบถามส่วนนี้ถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน เป็นต้นว่า เพศ ระดับชั้น เชื้อชาติและที่อยู่อาศัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเติมคำตอบในช่องว่างและกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ที่กำหนดให้

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 1

เพศ ชาย หญิง

เชื้อชาติ ○ ไทย ○ จีน ○ มุวน

ชั้น ป. / โรงเรียน อำเภอ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในความเป็นพลเมืองดี

แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น การสร้างแบบทดสอบได้กระทำดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีจากเอกสารต่าง ๆ และนำมาเปรียบเทียบกับหลักสูตรการเรียนชั้นประถมศึกษา เลือกลำเอียงเฉพาะส่วนที่สัมพันธ์ กับหลักสูตรและเหมาะสมกับระดับของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

2. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้แต่ละด้าน และ พยายามให้ลักษณะของคำถามและความยาวของคำถามให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของกลุ่ม ตัวอย่าง

3. นำข้อคำถามที่สร้างไว้ให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักจิตวิทยาและนักวัดผล เพื่อ พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในแต่ละด้าน คำถามใดที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ายังไม่ เที่ยงตรงตามคานินยามก็ปรับปรุงแก้ไข

4. นำข้อคำถามไปให้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ที่อยู่ใน โรงเรียนต่างจังหวัด ประมาณ 20 คน พิจารณาคำถามแต่ละข้อว่าเด็กเข้าใจคำถาม ตรงกับจุดมุ่งหมายหรือไม่ ถ้าคำถามข้อใดไม่ชัดเจนหรือยากเกินไปก็จะปรับปรุงคำถามใหม่

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อนำไปทดลองสอบกับนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 4 5 และ 6 (ทดลองครั้งที่ 1) ที่จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งใน อาเภอเมืองและอำเภอโพนทองซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน นำมาหาคูณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

5.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีแต่ละด้านและโดยรวม

5.2 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ $t - test$

6. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละด้านและทั้งฉบับโดยใช้ KR 21
ให้ค่า $r_{tt} = 0.746$

7. พิจารณาข้อคำถามในแต่ละด้านและปรับปรุงใหม่ นำข้อคำถามที่เลือกได้แล้ว จัดพิมพ์และนำไปทดลองกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 4 5 และ 6 (ทดลองครั้งที่ 2) เพื่อหาคูณภาพของเครื่องมือเหมือนกับการทดลองครั้งแรก

7. พิจารณาข้อความที่ตีค่าได้ 10 ข้อ ใน 5 ด้านของความสำนึกในความ
เป็นพลเมืองดี รวมเป็น 50 ข้อ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
คุณภาพของเครื่องมือแสดงไว้ในภาคผนวก (ตาราง 22)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยไปเสนอกับอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ
แล้วขอให้เชิญหัวหน้าสายในแต่ละระดับชั้นมา เพื่อขอความช่วยเหลือจากครูประจำชั้นให้
ช่วยเหลือในการตรวจสอบกระดาษคำตอบว่าผู้ที่เป็นคนงานได้กาเครื่องหมายตรงกับความเป็นจริงหรือไม่
2. นำแบบทดสอบเข้าไปทดสอบด้วยตนเองในห้องที่สุ่มไว้แล้ว ถึงแม้จะมี
คนงานเรียนอยู่เพียง 1 หรือ 2 คน ก็จะต้องสอบหมดทั้งห้องเพื่อป้องกันการบิดบังตนเอง
3. ทอนส่งให้ครูประจำชั้นเช็คดูว่าคนงานได้กาเครื่องหมายบอกว่าตัวเองเป็นคน
งานจริงหรือไม่
4. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) ของคะแนนทดสอบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีในแต่ละด้าน
และโดยส่วนรวม
2. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี
ระหว่างระดับชั้น โดยใช้ $F - test$
3. ถ้าพบว่าค่าเฉลี่ยระหว่างชั้นมีความแตกต่างกันจะทดสอบทีละคู่โดยใช้
Studentized $q - statistic$ แบบ Newman - Keuls Method

4. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของความสนใจในความเป็นพลเมืองทีละระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้ t -test โดย

4.1 ทดสอบ H_0 เท่าหรือไม่เท่า โดยใช้ $F_{\max}$

4.2 เลือกใช้สถิติที่เหมาะสมจากผลของการทดสอบ 4.1

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Kuder Richardson (KR 21)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (Ferguson. 1976 64)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ x แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Ferguson. 1976 47)

$$s = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่ในความเป็น
พลเมืองก็ตามลำดับชั้น โดยใช้ F - test (Lindquist. 1956 55 - 56)

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	a - 1	SS _A	MS _A	$\frac{MS_A}{MS_W}$
Within Group (W)	N - a	SS _W	MS _W	
Total	N - 1	SS _T		

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเด็กนักเรียนตามระดับชั้นที่ระบุ
โดยใช้ Studentized Statistic แบบ Newman - Keuls Method
(Winer. 1971 : 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{larger}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n}}$$

เมื่อ $\bar{T}_{\text{largest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มากที่สุด
 $\bar{T}_{\text{smallest}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่น้อยที่สุด
 MS_{error} แทน ค่าเฉลี่ยคลาดเคลื่อน
 n แทน ค่าเฉลี่ยฮาร์โมนิคของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสำคัญในความเป็น
พลเมืองระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดย

4.1 ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้สูตร (Lindquist 1956 56)

$$F_{\max} = \frac{s_1^2}{s_2^2} \quad df = n_1 - 1, n_2 - 1$$

เมื่อ $F_{\max}$ แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ F - distribution
 s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

โดยที่ $s_1^2 > s_2^2$

4.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ในการทดสอบ
สมมติฐาน ใช้สูตร (Guilford, 1965 184)

ในกรณีที่ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}}} \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

ในกรณีที่ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]}{\left[\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1} \right]}$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 $\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม โดยวิธีการของการแจกแจงที่ใช้ t -distribution โดยแบ่งกลุ่มที่ได้คะแนนสูง 25 % ได้คะแนนต่ำ 25 % แล้วคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยและคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม แล้วใช้สูตร (Guilford, 1965 : 184)

$$t = \frac{\bar{x}_H - \bar{x}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{x}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{x}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	s_H^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	s_L^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR 21 ของ Kuder-Richardson (Guildford. 1965 : 460)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\bar{x}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม
	s_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและเป็นที่เข้าใจตรงกัน ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้ คือ

X	แทน คะแนนดิบ	
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง	
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน	
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
S^2	แทน ความแปรปรวน	
SS	แทน ผลรวมยกกำลังสอง	Sum of Squares
MS	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสอง	Mean Squares
r_{tt}	แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ	
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F distribution	
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -- distribution	
q	แทน Studentized Range Statistic	
*	แสดง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี จำนวน 50 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวน 10 ข้อ ด้านที่ 1 คือด้านความสำนึกในหน้าที่ต่อครอบครัว เป็นการเปรียบเทียบระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวนวนที่มีเชื้อชาติญวนดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3 ดังนี้

ตาราง 3 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อครอบครัวระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวนวนที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรชาวไทย	208	7.553	2.945	2.610*
บุตรชาวนวน	208	7.006	3.923	

$$t_{.05} (372) = 1.645$$

จากตาราง 3 ปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อครอบครัวของบุตรชาวไทยสูงกว่าบุตรชาวนวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสำคัญในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อหมู่คณะระหว่าง
บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
บุตรชาวไทย	208	7.841	2.267	2.776*
บุตรชาวญวน	208	7.394	3.075	

$$t_{.05} (404) = 1.645$$

จากตาราง 4 ปรากฏว่าความสำคัญในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อหมู่คณะ
ของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสำคัญในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อชาติระหว่างบุตร
ชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
บุตรชาวไทย	208	8.034	2.019	1.776*
บุตรชาวญวน	208	7.764	2.699	

$$t_{.05} (407) = 1.645$$

จากตาราง 5 ปรากฏว่าความสำคัญในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อชาติของ
บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อศาสนา ระหว่าง
บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรชาวไทย	208	7.558	2.727	2.102*
บุตรชาวญวน	208	7.207	3.126	

$$t_{.05} (412) = 1.645$$

จากตาราง 6 ปรากฏว่าความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อศาสนา
ของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรชาวไทย	200	8.904	1.391	4.298*
บุตรชาวญวน	208	8.298	2.757	

$$t_{.05} (365) = 1.645$$

จากตาราง 7 ปรากฏว่าความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ค้ำหน้าทีต่อสถาบัน
พระมหากษัตริย์ของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 8 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีทั้งห้าด้านระหว่างบุรุษชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุรุษชาวนที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
บุรุษชาวไทย	208	39.894	25.066	26.814*
บุรุษชาวน	208	37.760	38.474	

$$t_{.05} (397) = 1.645$$

จากตาราง 8 ปรากฏว่าความสนใจในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมทั้งห้าด้านของบุรุษชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุรุษชาวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของบุรุษชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป. 3 - ป.6) แต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	3	1311.79	473.26	22.86*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	204	3901.89	19.13	
รวม	207	5213.68		

$$F_{.05} (3, 204) = 2.60$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 9 แสดงว่า บุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยในระดับชั้นประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) แต่ละระดับชั้นมีความสนใจในความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้มีการทดสอบต่อไปเพื่อหาว่า บุตรชาวไทยในระดับประถมศึกษาทั้งสี่ชั้น มีค่าใดบ้างที่มีความสนใจในความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกัน โดยใช้สูตร q - statistic ทดสอบทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของเด็กไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้น

ระดับชั้น	$\bar{x}$	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
		36.0962	40.0385	40.2285	43.1538
ป. 3	36.0962	-	3.942*	4.132*	7.058*
ป. 4	40.0385		-	0.190	3.115*
ป. 5	40.2285			-	2.925*
ป. 6	43.1538				-

r	2	3	4
$q_{.05} (r, n)$	2.84	3.42	3.76
$\sqrt{\frac{MSe}{n}} q (r, n)$	1.72	2.07	2.28

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 10 พบว่า

1. ความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของเด็กไทยที่มีเชื้อชาติไทย เรียงค่าจากน้อยไปหามากตามลำดับนี้ ป. 3 ป. 4 ป. 5 และ ป. 6

2. ความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของเด็กนักเรียนไทยที่มีเชื้อชาติไทยในระดับประถมศึกษา ป. 4 ป. 5 และ ป. 6 สูงกว่า ป. 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. ความสำคัญในความเป็นพลเมืองของเด็กนักเรียนไทยที่ปีเชื้อชาติไทยใน
ระดับประถมศึกษา ป 6 สูงกว่า ป 3 ป 4 และ ป 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ตาราง 11 เปรียบเทียบความสำคัญในความเป็นพลเมืองของเด็กของบุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติญวน
ที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป.3 -ป 6) แต่ละระดับชั้น

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างชั้น	3	3419.59	1139.86	23.28 *
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	204	9988.60	48.96	
รวม	207	13408.19		

$$F_{.05} (3, 204) = 2.60$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 11 แสดงว่า บุตรชาวยุวนที่มีเชื้อชาติญวนใน
ระดับชั้นประถมศึกษา (ป 3-ป 6) แต่ละระดับชั้นมีความสำคัญในความเป็นพลเมืองที่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำให้มี
การทดสอบต่อไปเพื่อหาว่า บุตรชาวยุวนในระดับประถมศึกษาทั้งสี่ชั้น มีค่าใดบ้างที่มี
ความสำคัญในความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกัน โดยใช้สูตร q - statistic ทดสอบ
ทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของเด็กรุ่นที่มีเชื้อชาติพันธุ์ที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้น

ระดับชั้น	$\bar{x}$	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
		31.9615	35.4615	39.7308	42.5962
ป. 3	31.9615	-	3.500*	7.769*	10.635*
ป. 4	35.4615		-	4.269*	7.135*
ป. 5	39.7308			-	2.865*
ป. 6	42.5962				-

r	2	3	4
q .05 (r, n)	2.84	3.42	3.76
$\sqrt{\frac{MS_e}{n}}$ q (r, n)	2.76	3.32	3.65

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 12 พบว่า

1 ความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของเด็กรุ่นที่มีเชื้อชาติพันธุ์ เที่ยงค่าจากน้อยไปหามากตามลำดับดังนี้ ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6

2. ความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของเด็กรุ่นที่มีเชื้อชาติพันธุ์ในระดับประถมศึกษา ป.4 ป.5 ป.6 สูงกว่า ป.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. ความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนที่มีเชื้อชาติพันธุ์ ป.5 และ ป.6 สูงกว่า ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. ความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของเด็กรุ่นที่มีเชื้อชาติพันธุ์ ป.6 สูงกว่า ป.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตาราง 13 เปรียบเทียบความสนใจในการเป็นพลเมืองดีของบุตรชายชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยกับบุตรชายชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรชายชาวไทย	104	53.298	26.767	2.187*
บุตรชายชาวยุโรป	104	37.481	45.037	

$$t_{.05} (194) = 1.645$$

จากตาราง 13 ปรากฏว่าความสนใจในการเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของ
บุตรชายชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชายชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 14 เปรียบเทียบความสนใจในการเป็นพลเมืองดีของบุตรหญิงชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยกับบุตรหญิงชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติญวน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรหญิงชาวไทย	104	40.490	21.884	3.373*
บุตรหญิงชาวยุโรป	104	38.038	33.024	

$$t_{.05} (198) = 1.645$$

จากตาราง 14 ปรากฏว่าความสนใจในการเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของ
บุตรหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรหญิงชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 15 เปรียบเทียบความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชายชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
บุตรชายชาวไทย	104	39.298	26.767	1.745
บุตรหญิงชาวไทย	104	40.490	21.884	

$$t_{.05} (225) = 1.960$$

จากตาราง 15 ปรากฏว่าความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชายชาวไทยและบุตรหญิงชาวไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชายชาวนที่มีเชื้อชาติชวากับบุตรหญิงชาวนที่มีเชื้อชาติชวาม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{Y}$	S^2	t
บุตรชายชาวน	104	37.481	45.037	0.642
บุตรหญิงชาวน	104	38.038	33.024	

$$t_{.05} (202) = 1.960$$

จากตาราง 16 ปรากฏว่าความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชายชาวนและบุตรหญิงชาวนที่มีเชื้อชาติชวามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 17 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่ในเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t
บุตรชาวไทย	104	39.019	27.345	2.210*
บุตรชาวญวน	104	37.317	34.333	

$$t_{.05} (204) = 1.645$$

จากตาราง 17 ปรากฏว่าความสนใจในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 18 เปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่นอกเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t
บุตรชาวไทย	104	40.760	21.433	3.181*
บุตรชาวญวน	104	38.202	45.758	

$$t_{.05} (182) = 1.645$$

จากตาราง 18 ปรากฏว่าความสนใจในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่นอกเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 19 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองกับบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรชาวไทยในเมือง	104	39.019	27.345	-2.542*
บุตรชาวไทยนอกเมือง	104	40.760	21.433	

$$t_{.05} (204) = 1.645$$

จากตาราง 19 ปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองสูงกว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 20 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวจีนที่มีเชื้อชาติจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองกับบุตรชาวจีนที่มีเชื้อชาติจีนที่อาศัยอยู่นอกเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
บุตรชาวจีนในเมือง	104	37.317	34.333	-1.009
บุตรชาวจีนนอกเมือง	104	38.202	45.758	

$$t_{.05} (202) = 1.645$$

จากตาราง 20 ปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวจีนที่มีเชื้อชาติจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองสูงกว่าบุตรชาวจีนที่มีเชื้อชาติจีนที่อาศัยอยู่นอกเมืองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 21 เปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีโดยส่วนรวมในแต่ละระดับชั้น (ป.3 - ป.6) ของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน

ระดับชั้นเรียน	บุตรชาวไทย			บุตรชาวญวน			t
	N	$\bar{x}$	s^2	N	$\bar{x}$	s^2	
ป.3	52	36.096	23.087	52	31.962	31.998	4.017*
ป.4	52	35.462	32.061	52	40.038	19.344	4.604*
ป.5	52	39.731	23.120	52	40.268	20.708	0.607
ป.6	52	42.596	13.121	52	43.134	12.208	0.771

$$t_{.05} (102) = 1.645$$

จากตาราง 21 ปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีโดยส่วนรวมระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนในแต่ละระดับชั้นได้ว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในระดับชั้น ป.3 และ ป.4 ของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนที่เรียนในระดับชั้น ป.5 และ ป.6 ปรากฏว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวญวนอพยพที่มีเชื้อชาติญวนกับบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตาม เชื้อชาติ เพศ ที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา

2 เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในทั้ง 2 เชื้อชาติ ที่เรียนในระดับชั้น ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชาย-หญิงที่เรียนในระดับประถมศึกษา ป.3 ป.4 ป.5 และ ป.6 ของรัฐบาลในจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2527 จากจำนวนทั้งสิ้น 4,218 คน โดยแบ่งเป็นลูกญวนอพยพที่มีเชื้อชาติญวนทั้ง 4 ระดับ 208 คน และลูกชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย 208 ในแต่ละกลุ่มของเชื้อชาติสุ่มมาในระดับชั้นละ 26 คน แยกเป็น ชาย 13 คน หญิง 13 คน รวมทั้งหมดของทั้งสองเชื้อชาติเป็น 416 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามที่แยกออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ความสำนึกในหน้าที่ต่อครอบครัว ความสำนึกในหน้าที่ต่อหมู่คณะ

ความสำนึกในหน้าที่ต่อชาติ ความสำนึกในหน้าที่ต่อศาสนา และความสำนึกในหน้าที่ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงและทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.746

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความแปรปรวน (s^2) ของคะแนนแบบทดสอบความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีในแต่ละด้านและโดยส่วนรวม
2. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีระหว่างระดับชั้น โดยใช้ F - test
3. ถ้าพบว่าค่าเฉลี่ยระหว่างชั้นมีความแตกต่างกันจะทดสอบทีละคู่ โดยใช้ Studentized q - statistic แบบ Newman - keuls Method
4. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test
 - 4.1 ทดสอบ σ^2 เท่าหรือไม่เท่า โดยใช้ $F_{\max}$
 - 4.2 เลือกวิธีสถิติที่เหมาะสมจากผลของการทดสอบ 4.1
5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้ Kuder Richardson (KR 21)

สรุปผลการเฝ้า

การศึกษาความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีระหว่างบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน ที่เรียนในระดับประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) ในจังหวัดสกลนครปรากฏดังนี้

1. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีด้านหน้าที่ต่อครอบครัวของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อหุบพระของบุตรชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อชาติของบุตรชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อศาสนาของบุตรชาวไทยที่มี
เชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีด้านหน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์ของบุตร
ชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย
สูงกว่าบุตรชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

7. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่เรียน
ในระดับประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ความสำนึกใน
ความเป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียน ป.4 ป.5 ป.6 สูงกว่า ป.3 และ ป.6 สูงกว่า
ป.4 และ ป.6 สูงกว่า ป.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

8. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีของบุตรชาวยุโรปที่มีเชื้อชาติฐานที่เรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษา (ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ความสำนึก
ในความเป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียน ป.4 ป.5 ป.6 สูงกว่า ป.3 และ ป.5
ป.6 สูงกว่า ป.4 และ ป.6 สูงกว่า ป.5

๙. ความสำคัญในความเป็นพลเมืองก็โดยส่วนรวของบุตรชายชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชายชาวพวนที่มีเชื้อชาติพวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

10. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองรักโดยส่วนรวมของบุตรหญิงชาวไทที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่บุตรหญิงชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

11. ความสำคัญในการเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมบุรุษชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย แตกต่างกับบุรุษหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

12. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองคือโดยส่วนรวมของบุตรชายชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนแตกต่างกับบุตรหญิงชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไปสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

13. ความสำคัญในการเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย
ที่อาศัยอยู่ในเมืองสูงกว่าบุตรชาวจีนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ยังสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

14. ความสำนึกในความเป็นพลเมือง โดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย ที่อาศัยอยู่นอกเมืองสูงากว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่นอกเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

15. ความสำคัญในการเป็นพลเมืองคือโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทย
ที่อาศัยอยู่ในเมืองท่ากว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

16 ความสำคัญในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวบของบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน
ที่อาศัยอยู่นอกเมืองสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

17. ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนในระดับชั้น ป.3 และ ป.4 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนในระดับชั้น ป.5 และ ป.6 บุตรชาวไทยสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีซึ่งทั้งหมดมีอยู่ห้าด้านในแต่ละด้านปรากฏว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีสูงกว่าบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 - 5 แสดงว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีในส่วนที่เด็กญวนที่มีเชื้อชาติญวนได้รับการปลูกฝังมาจากทางบ้านมีพื้นฐานที่น้อยกว่าเด็กไทยที่มีเชื้อชาติไทย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของลิกโคนา (Lickona, 1976 : 26) ที่กล่าวว่า ความเจริญทางด้านจิตใจและทัศนคติของนิคมารคามมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเจริญทางจิตใจและทัศนคติของบุตร ทั้งนี้เพราะนิคมารกาย่อมเป็นผู้ที่ถ่ายทอดลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะของตนให้แก่บุตรอีกทอดหนึ่ง ดังนั้นบุตรชาวญวนอพยพก็ได้รับอิทธิพลของพ่อแม่เช่นเดียวกัน ในขณะที่เดียวกันเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันและสื่อสารมวลชนก็มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าบุตรชาวญวนอพยพมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีอยู่บ้าง แต่น้อยกว่าบุตรชาวไทย โดยเฉพาะด้านที่เห็นชัดที่สุดความสำนึกในหน้าที่ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ความสำนึกในหน้าที่ต่อชาติ และความสำนึกในหน้าที่ต่อศาสนา ทั้งนี้เพราะพื้นฐานที่ลูกชาวญวนได้รับจากพ่อแม่ในด้านเหล่านี้มีน้อย ทั้งนี้เพราะพ่อแม่ของเด็กญวนเหล่านี้ได้รับการปลูกฝังทัศนคติหรือความเชื่ออย่างแนบแน่นจากระบบคอมมิวนิสต์ แต่ในขณะที่เดียวกันเด็กก็ได้รับอิทธิพลจากสังคม สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จึงปรากฏว่ามีความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีอยู่บ้าง จากสมมติฐานข้อ 6 ปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี

โดยส่วนรวมของบุตรชาวไทยที่ป็นเชื้อชาติไทยสูงกว่าบุตรชาวญวนที่ป็นเชื้อชาติญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 - 5 เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุตรชาวญวนอพยพมีความสนใจในความเป็นพลเมืองคือต่ำกว่าบุตรชาวไทย ขจักษ์ บุรุษพันธ์ (ขจักษ์ บุรุษพันธ์ 2521 : 64) ชี้ให้เห็นว่า เนื่องจากชาวญวนได้มีการเปิดชั้นเรียนสำหรับเด็กญวนที่มีอายุระหว่าง 6 - 12 ปี ในสัปดาห์หนึ่งจะเรียนถึง 6 วัน ในตอนเย็น วิชาที่เรียนก็มี ภาษาประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีของญวน การสั่งสอนอบรมนั้นนอกจากจะสอนให้อ่านออกเขียนได้ในภาษาเวียดนามแล้วยังมีการสอนให้เคารพนับถือในคัวโฮจิมินห์ และยังปลูกฝังให้เชื่อในลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย โดยเฉพาะเด็กพวกนี้มีความรักชาติไม่ปรารถนาให้เขาเรียนในโรงเรียนรัฐบาลร่วมกับคนไทยเพราะกลัวว่าเด็กจะเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย (ขจักษ์ บุรุษพันธ์ 2521 : 109) เน้นความสำคัญของ การศึกษาว่าเป็นกุญแจสำคัญในการทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการผสมกลมกลืนได้เป็นอย่างดี ทางราชการควรเปิดโอกาสให้ลูกหลานญวนได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนไทย จนถึงขั้นสูง ๆ เช่นเดียวกับเด็กไทยทั่ว ๆ ไป การให้โอกาสเด็กไทยอยู่ในโรงเรียนนั้น ทำให้เด็กญวนได้คลุกคลีอยู่กับคนไทยอย่างใกล้ชิด โอกาสที่จะรับเอาวัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยก็ย่อมมีมาก ยิ่งเรียนในระดับชั้นสูง ๆ โอกาสที่จะกลายเป็นคนไทยอย่างแท้จริงก็ย่อมมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

เมื่อเปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองคือระหว่างชั้นเรียน (ป.3 - ป.6) ในแต่ละระดับชั้นของเด็กชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยผลปรากฏว่าเด็กชาวไทยที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความสนใจในความเป็นพลเมืองคือสูงกว่าเด็กที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบของบุตรชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวนในลักษณะเดียวกันคือเปรียบเทียบในแต่ละระดับชั้นก็ปรากฏว่าบุตรชาวญวนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่ามีความสนใจในความเป็นพลเมืองคือสูงกว่าบุตรชาวญวนที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 และ 8 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการที่จะปลูกฝังให้เกิดความสนใจใน

ความเป็นพลเมืองขึ้นอยู่กับว่าจะได้รับมาจากครอบครัวแล้วยังได้รับจากเพื่อน ๆ จาก การเรียนการสอน การรวมกิจกรรม และการสื่อสารมวลชนคนอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า ทั้งเด็กไทยและเด็กญวนมีพัฒนาการทางความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ตามระดับอายุ ทั้งสองพวก แต่เด็กไทยสูงกว่าเด็กญวนเพราะเด็กไทยได้รับการปลูกฝังมาก่อนจากทาง ครอบครัว ส่วนเด็กญวนจะหาวิธีเล่นที่โรงเรียนและในชุมชนเดียวกันพ่อแม่ของเด็กญวนก็ ไม่พร้อมที่จะให้ลูกได้เรียนรู้วัฒนธรรมและมีความสำนึกเป็นไทย ดังนั้นเด็กญวนจึงเข้าใจว่า เด็กไทย

และเมื่อแยกเปรียบเทียบระหว่างบุตรชายชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรชาย ชาวญวนที่มีเชื้อชาติญวน และบุตรหญิงชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยกับบุตรหญิงชาวญวนที่มี เชื้อชาติญวน ทั้งสองสมมติฐานจะเห็นว่าทั้งบุตรชายและบุตรหญิงชาวไทยมีความสำนึก ในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชายและบุตรหญิงชาวญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9 และ 10 ทั้ง ๆ ที่เด็กได้รับการเรียนรู้จาก โรงเรียนมาเท่า ๆ กันแต่ค่าความสำนึกที่ได้มีค่าแตกต่างกันเป็นเพราะการได้รับการ ปลูกฝังมาจากครอบครัวแตกต่างกัน ธนิตา รัชพลเมือง (ธนิตา รัชพลเมือง 2525 : 151) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวเป็นกรูณแรกของเด็กและมีความสำคัญใน ชีวิตของเด็กเป็นอย่างมาก บทบาทในการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวในลักษณะ แห่งการเรียนรูระบบแห่งความเหลื่อมล้ำทางสังคม หรือสถานภาพในแต่ละสังคมเด็ก จะเรียนรู้แบบแผนแห่งพฤติกรรม กระบวนการคิด โลกทัศน์ ลักษณะนิสัยจาก ครอบครัวอันเป็นพื้นฐานแห่งการดำเนินชีวิตในสังคมส่วนรวม ซึ่งการขัดเกลาทางสังคม และการพัฒนาบุคลิกภาพของครอบครัวนี้มีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งในและนอก ห้องเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ระหว่างบุตรชายชาวไทย กับบุตรหญิงชาวไทย และบุตรชายชาวญวนกับบุตรหญิงชาวญวน จะเห็นว่าทั้งสอง เชื้อชาติแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 11 และ 12 ที่เป็นเช่นนั้นเพราะพื้นฐานในการอบรมจากครอบครัวของทั้งสอง

เชื้อชาติระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน นอกจากที่ ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก (ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก 2524 : 8) อธิบายไว้ว่า อิทธิพลของเพื่อนจะมีผลต่อวัยรุ่นมาก ซึ่งในช่วงแรก ๆ ระหว่างอายุ 7 - 10 ปี นั้นยังไม่ปรากฏชัดนัก แต่ถ้าวัดไปจนถึงช่วงวัยรุ่น (อายุ 13 - 19 ปี) ผลจะปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบทฤษฎีสมมติฐานทั้งสองข้อข้างบนแล้ว จะเห็นว่าเด็กในวันนี้ (ป.3 - ป.6) ซึ่งมีอายุประมาณ 9 - 12 ปี เด็กยังไม่ค่อยแยกแยะอย่างเห็นได้ชัดนัก เพราะฉะนั้นทัศนคติของเด็กในระยะนี้จึงมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันจึงเป็นผลมาจากการปลูกฝังจากที่บ้านและโรงเรียนเหมือนกัน

และเมื่อเปรียบเทียบส่วนที่ย่อยลงไปอีกว่าบุตรชาวไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองและนอกเมือง กับบุตรชาวญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองและนอกเมือง ปรากฏว่าบุตรชาวไทยมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวญวนทั้งในเมืองและนอกเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 15 และ 14 นั่นคือ ว่าจะอาศัยอยู่ในเมืองหรือนอกเมืองการปลูกฝังพฤติกรรมของเด็กทั้งสองเชื้อชาติยังคงต่างกันอยู่ แต่ถาพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จะปรากฏว่าเด็กชาวญวนที่อาศัยนอกเมืองจะมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับเด็กไทยมากกว่าเด็กชาวญวนที่อาศัยอยู่ในเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กที่อยู่นอกเมืองได้มีโอกาสติดต่อกับหรือมีความคุ้นเคยกับคนไทยมากกว่าพวกที่อยู่ในเมืองที่ส่วนมากพ่อแม่มีอาชีพค้าขายและอยู่รวมกลุ่มกันเป็นย่าน

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเชื้อชาติเดียวกันระหว่างพวกที่อยู่ในเมืองและอยู่นอกเมือง ปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองของเด็กของบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยที่อาศัยอยู่นอกเมืองสูงกว่าบุตรชาวไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐานข้อ 13 ที่ตั้งไว้ว่าเด็กในเมืองจะมีความสำนึกในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าส่วนบุตรชาวญวนปรากฏว่าความสำนึกในความเป็นพลเมืองของเด็กของบุตรชาวญวนที่อาศัยอยู่นอกเมืองสูงกว่าบุตรชาวญวนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อ 14 จากผลการศึกษาของทั้งสองสมมติฐานข้อ 13 และ 14 จะเห็นได้ว่าเด็กทั้งสองเชื้อชาติที่อาศัยอยู่นอกเมือง

จะมีความสนใจในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าถึงแม้ว่าในบุตรชาวญวนจะไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม ทั้งนี้เพราะในแบบสอบถามมีเป็นจำนวนมากที่มุ่งถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งในส่วนนี้พวกที่อาศัยอยู่นอกเมืองว* เป็นพวกที่เชื่อถือ ยึดมั่น และปฏิบัติตามแบบอย่างของวัฒนธรรมได้ดีกว่าพวกที่อยู่ในเมือง อาจเป็นเพราะว่าพวกที่อยู่ในเมืองมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและทางสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับจากการสื่อสารมวลชนต่าง ๆ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่บิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของเด็กที่อาศัยอยู่ในเมืองมาก นอกจากนี้ ธนิตา รักษ์พลเมือง (ธนิตา รักษ์พลเมือง 2525 : 159) ได้กล่าวไว้ว่า สังคมบางแห่งจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่เท่ากัน กล่าวคือสังคมที่มีลักษณะโดดเดี่ยว (Isolated societies) จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงช้า ทั้งนี้เพราะมีโอกาสได้รับข่าวสารและทรัพยากรจากภายนอกน้อย

การเปรียบเทียบความสนใจในความเป็นพลเมืองที่ระหว่างบุตรชาวญวนอพยพกับบุตรชาวไทยในแต่ละระดับชั้น (ป.3 - ป.6) ปรากฏว่าในระดับชั้น ป.3 และ ป.4 บุตรชาวไทยจะมีความสนใจในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับอันดับข้อ 15 และ 16 ส่วนในระดับชั้น ป.5 และ ป.6 นั้นปรากฏว่าบุตรชาวไทยที่มีเชื้อชาติไทยมีความสนใจในความเป็นพลเมืองที่สูงกว่าบุตรชาวญวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไปสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อ 15 และ 16 วิชาญ จำปีศรี และ สุธวิษ สุพรรณ (พ.ศ.ท.วิชาญ จำปีศรี และ สุธวิษ สุพรรณ 2519 : 167) ได้แสดงความคิดเห็นว่า เมื่อบุตรชาวญวนอพยพพวกนี้ได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาลร่วมกับคนไทยแล้วโอกาสที่เขาจะรับเอาวัฒนธรรมของเราย่อมมีมากขึ้น และยังเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป โอกาสที่จะซึมซับความรู้สึกด้านต่าง ๆ จากโรงเรียน ครู หรือเพื่อน ๆ ย่อมมีมากขึ้นทั้งนี้เพราะในค่านิยมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม และศาสนาของคนไทยกับของคนญวนอพยพนั้นไม่แตกต่างอะไรกันมากเลย ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับการทดสอบสมมติฐานข้อ 17 แล้วจะเห็นว่าสอดคล้องกับค่ากล่าวข้างบนนี้ เพราะในระยะแรก (ป.3 และ ป.4) ความรู้สึกและทัศนคติต่าง ๆ ของเด็กยังยึดแน่นอยู่กับ

การปลูกฝังที่ได้รับมาจากครอบครัว และถ้ารู้ที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จะสังเกตเห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนบุตรชาวญวนเรียนในระดับที่สูงขึ้นจะยิ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับบุตรชาวไทยเพิ่มขึ้น และเมื่อเด็กได้เรียนในระดับสูงขึ้น (ป.5 และ ป.6) จะเห็นว่า ความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวไทยสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นแสดงว่าการซึมซาบความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของบุตรชาวญวนสูงขึ้นและใกล้เคียงกับบุตรชาวไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสนใจในความเป็นพลเมืองดีนี้ จะได้รับการปลูกฝังจากสังคม สิ่งแวดล้อมและกลุ่มเพื่อนด้วย ดังนั้นการให้เด็กลูกชาวญวนอพยพได้มีโอกาสเข้าเรียนร่วมกับเด็กไทย ก็จะทำให้ความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของเด็กลูกชาวญวนอพยพสูงขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้เด็กญวนได้เข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลร่วมกับเด็กไทย ให้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้เขาได้เรียนในระดับชั้นที่สูง ๆ เช่นเดียวกับเด็กไทย เพื่อให้เด็กเหล่านี้เกิดความรู้สึกในความเป็นพลเมืองดีสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ในระดับชั้น ป.3 และ ป.4 เด็กญวนมีความสนใจในความเป็นพลเมืองดีต่ำกว่าเด็กไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเด็กได้เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น คือ ป.5 และ ป.6 จะเห็นว่าเด็กไทยสูงกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นถ้าเปิดโอกาสให้เขาได้เรียนในระดับสูงขึ้นความสนใจในความเป็นพลเมืองดีของเด็กทั้งสองกลุ่ม อาจจะใกล้เคียงกันเลย

2. เด็กเล็กของญวนมีความสนใจในความเป็นพลเมืองดีต่ำกว่าเด็กไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อันเนื่องมาจากความแน่นแฟ้นของการอบรมมาจากทางบ้านยังมีมาก ดังนั้นควรมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กหรือเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับคนญวนหรือให้เขาได้มีโอกาสได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กไทยให้มากขึ้นและมีแบบแผนการเรียนเช่นเดียวกับเด็กไทย

3. เนื่องจากการเรียนในโรงเรียนเท่านั้นที่จะหาได้ความสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของเด็กชาวนานี้สูงขึ้นได้และยังเป็นการช่วยลดการปลูกฝังมาจากทางบ้าน ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับเด็กเหล่านี้อย่างเต็มที่ทางราชการจะต้องมีมาตรการที่จะควบคุมไปให้ปฏิกิริยาลดสอนภาษาญวนกับลัทธิครอบครัวนิสค์ตามบ้านโดยเด็ดขาด

4. เนื่องจากเด็กญวนที่เกิดในประเทศไทยนี้เป็นจำนวนมาก (ประมาณ 80 %) ที่ไม่ได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนไทยร่วมกับเด็กไทย ดังนั้นเพื่อที่จะเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมของคนเหล่านี้ควรจะมีการจัดการศึกษาสำหรับพวกนี้ หรือพยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้าเรียนการศึกษานานาชาติให้มากขึ้น ถ้าเข้าเรียนควรจะต้องเก็บตัก และควรจะมีการประชาสัมพันธ์กับชาวนานี้ให้ทั่วถึง เพื่อให้เขาเหล่านี้จะได้ไปอบรมลูกหลานของเขาในแนวเดียวกันกับของเราต่อไป

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. ควรศึกษานโยบายแห่งตนของบุตรชาวนานอพยพและหาความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต แล้วนำไปเปรียบเทียบกับคนไทยที่อยู่ในวัยเดียวกัน เพื่อจะได้เข้าใจว่าเขามองตัวเขาเอง และคิดว่าคนอื่น ๆ มองเขาอย่างไร อันจะมีผลในการหาแนวทางเพื่อลดอคติระหว่างคนไทยกับคนญวน

2. ควรศึกษาถึงทัศนคติของครูผู้สอนต่อเด็กชาวนานอพยพที่เรียนอยู่ในโรงเรียน เพื่อจะได้ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้มีทัศนคติในแนวทางที่จะมีส่วนส่งเสริมการเกิดความรู้สึกในความเป็นพลเมืองดีและยังจะนำไปสู่การผสมกลมกลืนต่อไป

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของลูกชาวนานอพยพเปรียบเทียบกับชาวไทยและหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อจะได้รู้ถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูของชาวนานอพยพ แนวโน้มของพฤติกรรมและแนวทางที่จะแก้ไขต่อไป

4. การวิจัยครั้งนี้กระทำกับเด็กที่มีระดับสูงสุดเพียงชั้น ป.6 เท่านั้น และยังปรากฏว่าในระดับ ป.5 และ ป.6 ทากว่าเด็กไทยอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงควรที่จะศึกษากับเด็กชาวจีนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่านี้ เพื่อจะได้ทราบถึงแนวโน้มของความ เป็นพลเมืองดีของเด็กจีนได้กว้างขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย คำสั่งที่ มท 0206/ว 554 เรื่องการศึกษาของเด็กชาวนวน
อพยพ ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2518
- กระทรวงมหาดไทย คำสั่งที่ มท 0206/ว.274 เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ
การศึกษาของบุตรผู้อพยพหรือหลบหนีเข้าเมือง ลงวันที่ 2 มีนาคม 2526
- กระทรวงศึกษาธิการ คำสั่งที่ ศช 0204/33013 เรื่องการรับบุตรของผู้อพยพหรือ
หลบหนีเข้าเมืองเข้าเรียน ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2525
- ชจิตภัย บุรุษพันธ์ นวนอพยพ เจริญวิทย์การพิมพ์ 2521, 235 หน้า
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. รู้จักเพื่อนบ้าน สำนักพิมพ์สยามรัฐ 2522, 431 หน้า
- โจเซฟ บัคคินเจอร์ ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนาม แปลโดย เพ็ชรี สุมิตร
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2522, 396 หน้า
- เจริญ ไชยชนะ สงครามและสันติภาพในสองเวียดนาม สำนักพิมพ์โชคชัย 2511,
 491 หน้า
- ฉวีวรรณ สร้อยน้ำ มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนอาชีวศึกษา
 ปรินญาณินท์ คม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 94 หน้า อัดสำเนา
- ชนิตา รัชพลเมือง สังคมวิทยาการศึกษา เอกสารประกอบการศึกษาจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2525, 183 หน้า
- ชาลี ลัทธิ การศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็กที่จบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรินญาณินท์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2507, 111 หน้า พิมพ์คัด
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพการแสดงตัว ความวิตกกังวล
ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินญาณินท์ กศ.ม วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 104 หน้า อัดสำเนา

เช็กกัคคิ โฆวาสินธุ การศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพแบบอนุรักษนิยม
 ปริญฐานิพนธ์ ศศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 118 หน้า
 อักสาเนา

เคโซ ส่วนานนท์ จิตวิทยาทั่วไป สำนักพิมพ์โอเคียนส์ไตร์ 2510, 258 หน้า
 คงเคื่อน พันธุนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
กับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 218 หน้า

นิจ ทองโสภิต สงครามเวียดนามและไทยจะเป็นเวียดนามแห่งที่สองหรือไม่
 แพรพิทยา 2515, 456 หน้า

บ้งอร ภูวภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีกิจการพิมพ์
 2523, 200 หน้า

บัณฑูร เวชสาร แนวร่วมปลดแอกของโฮจิมินห์ เจริญวิทย์การพิมพ์ 2517, 188
 หน้า

ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ "ประชาธิปไตยสำหรับคนไทย" การเมืองสำหรับประชาชน
 2518, หน้า 9-1 : 17 - 25

ปรียานุช ลากเจริญ การเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 114 หน้า อักสาเนา
 ฝึกหัดครู, กรม พัฒนาการครอบครัวและเด็ก โรงพิมพ์ศรีหงส์ กรุงเทพฯ 2509
 385 หน้า

พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ เอกสารประกอบ
 การเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 210 หน้า
 รัตนา ปัญธิพย์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตอบสนองระหว่าง
บุคคลและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญฐานิพนธ์ ศศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 70 หน้า อักสาเนา

ลวน สายยศ และอังคณา คันติรัตนานนท์ สถิติทางการศึกษา โรงพิมพ์พัฒนาพานิช
 2515, 280 หน้า

วิชาญ จาปีศรี และ สุทธิชัย สุพรรณ ฉนวนอพยพกับความมั่นคงของชาติ สำนักพิมพ์
โอเคเอ็นส์ไทร์ 2519, 119 หน้า

วิชัย ชัยรัตน์ "คำบรรยายเรื่องปัญหาชาวฉนวนอพยพ" เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรการเมืองระบอบทักษิณ อักษรกิจการพิมพ์ นครราชสีมา 2522, หน้า
207 - 210

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย กองวิจัยการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2521, 125 หน้า

วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบความคิดให้เหตุผลตามหลักอนุรักษและการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมแตกต่างกัน
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521,
119 หน้า อักสำเนา

วิทยา สุจริตชนานุรักษ์ "ความสำคัญทางการเมือง" การเมืองสำหรับประชาชน
2516, หน้า 3 - 7

วนิดา ชมสุภาณุเวช การสำรวจความคิดและความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 113 หน้า อักสำเนา

วรรณิ วัชรธรรม การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์
ความรู้สึกรับผิดชอบของ เด็กไทยเชื้อชาติไทยและเด็กไทยเชื้อชาติจีน ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 70 หน้า อักสำเนา

วรรณวิมล หนิมพานิช มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 109 หน้า อักสำเนา

วัลลภ พุ่มพวง ความคิดเห็นของคนไทยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 101 หน้า อักสำเนา

สถิต จิตะนาที ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517,
96 หน้า อักสำเนา

- สิทธิชัย ราชานิติ การศึกษากับสังคม สำนักพิมพ์โอเคียนส์ไตร์ 2524, 200 หน้า
- สุธรรม สุจริตานนท์ การศึกษาการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 93 หน้า อักษรสาเนา
- สมจิตร วัฒนกลัง ความรูและความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองคิของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,
112 หน้า อักษรสาเนา
- สวณา พรพัฒน์กุล ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง รายงานการวิจัย ฉบับที่ 22
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
79 หน้า
- อุทุมพร ทองอุไทย แผนวิเคราะห์ขอมูลพฤติกรรมรบนศาสตร์ โรงพิมพ์เจริญผล 2523,
448 หน้า
- อนันต์ ศรีโสภกา การวัดผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2525,
326 หน้า
- อนันต์ เสนาชันธิ์ คอบมาที่รัก โพธิ์สามต้นการพิมพ์ 2517, 274 หน้า
- อรบุษ หลิมประเสริฐ การศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมืองและชนบทเกี่ยวกับพัฒนาการ
ของสังกัปในเรืองการอนรวัจความยาวและปริมาตรกักับการอบรมเลี้ยงดู ปริตญานิพนธ์
ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 91 หน้า อักษรสาเนา
- Alderson, J. and Robert, P.O., "Growth of Political Ideas in
Adolescence : The Sence of Community," Journal of Personality
and Social Psychology. 4 (3) : 295 - 306, 1966.
- Andraan, Charler F., Children and Civic Awareness : A Study of
Political Education. Columbus, Ohio . Charles E. Merrill
Publishing Company; 1971, 241 p.
- Baldwin, AL. Theories of Child Development. New York, John
Wiley & sons, 1968. 618 p.
- Crain, C. William. Theories of Development. Concept and
Applications Englewood Cliffs. N.J., Prentice - Hall Inc.,
1930. 302 p.
- Dinkmyer, Don C. Child Development. The Emerging Self. New Delhi,
Prentice - Hall of India Private Limited, 1965. 434 p.

- Edwards, Allen A. Experimental Design in Psychological Research. Rinehart Company, Inc., New York 1950. 446 p.
- Erikson, Erik H. Identity and the Life Cycle. New York. International University Press, 1959. 121 p.
- Eysenck, H.J. ed. Encyclopedia of Psychology. New York, The Seabury Press, Inc., 1979. 653 p.
- Ferguson G.A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1971, 492 p.
- Garrett, H.E. Statistics in Psychology and Education. New York. David McKay Company, Inc., 1969, 491 p.
- Guildford, J.P. Foundamental Statistics in Psychology and Education. New York. McGraw-Hill Book Company. 1965. 605 p.
- Huahes, Roy Osgood Building Citizenship New York, Allan and Bacon, Inc., 1959, 410 p.
- Huelock, Elizabeth B. Developmental Psychology Tata McGraw-Hill Publishing Company, LTD Bombay. New Delhi, 1968. 926 p.
- Lickona, T. Introduction in Lickona, T (ed) Moral development and behavior. New York Holt, Rinehart and Winston, 1976, p. 1 - 28
- Maier, Henry W. Three Theories of Child Development. New York, Harper & Row, 1965. 324 p.
- Montessory. M. The Child in the Family. New York, Appleton Century-Crofts. Inc., 1939, p. 9 - 28
- Mussen, Henry P. and Others. Child Development and Personality. New York, Harper & Row, 1969. 569 p.
- Poole, Peter A. The Vietnamese in Thailand. New York, Cornell University Press, 1970, 426 p.
- Sherwood, Henry Noble Citizenship. Indianapolis Bobbs Merrill, 1947, 540 p.
- Symonds F.M. Psychology of parent-child Relationship. New York, Appleton Century-Crofts. Inc., 1970, 230 p.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, McGraw-Hill, 1962, 672 p.

ภาคผนวก

แบบสอบถามความสำนึกในความเป็นพลเมืองดี

คำชี้แจง

1. ก่อนที่จะลงมือทำแบบสอบถามให้นักเรียนกรอกข้อความแบบสอบถามให้เสร็จก่อนและในแบบสอบถามจะมีอยู่ทั้งหมด 50 ข้อ นักเรียนจะต้องทำหมดทุกข้อ
2. ในการสอบครั้งนี้เพียงต้องการวิจัยเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนเท่านั้น ซึ่งจะไม่ผลกระทบบกระแสวนต่อตัวนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงของตนเองเท่านั้น และไม่ต้องดูกันเพราะแต่ละคนจะมีความรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน
- 3 คำตอบของนักเรียนไม่ว่าจะตอบอย่างไรก็ตาม ขอให้เป็นการรู้สึกหรือการปฏิบัติที่แท้จริงของตัวเอง จะถือว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
- 4 วิธีการตอบ ถ้าข้อใดตรงกับความรู้สึกหรือการปฏิบัติที่แท้จริงของนักเรียน ให้กาเครื่องหมาย (✓) ตรงกับช่องที่เขียนว่า "ใช่" ทางขวามือ และถ้าไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการปฏิบัติให้กาเครื่องหมาย (✓) ตรงกับช่องที่เขียนว่า " ไม่ใช่ " ทางขวามือ

ตัวอย่าง

1. เมื่อนักเรียนเก็บสิ่งของได้ในโรงเรียน นักเรียนจะนำสิ่งที่เก็บได้นั้นไปให้ครูเพื่อให้ประกาศหาเจ้าของ
2. ถ้านักเรียนเห็นเศษขยะหรือเศษกระดามในบริเวณโรงเรียน เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อน ๆ ไม่เก็บไปทิ้งขยะ นักเรียนก็จะไปเก็บด้วย

ใช่	ไม่ใช่

ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

21. นักเรียนมีความรู้สึกที่ว่า ครอบครัวของนักเรียนเป็นสถานที่ที่ให้ความอบอุ่นและน่าอยู่ที่สุด
22. ถ้าปีโอกาสได้แก่ลงให้เพื่อน ๆ โกรธหรือได้รับการลงโทษจากครู นักเรียนจะรู้สึกดีใจและเป็นสุข
23. สถานที่ราชการเป็นของรัฐบาล ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่รักษาก็คือข้าราชการเท่านั้น
24. ประเพณีเก่า ๆ เช่น การบวชนาค การทอดผ้าป่า การทอดกฐินไม่ควรมีเพราะสิ้นเปลืองเงินทองโดยเปล่าประโยชน์
25. นักเรียนมีความรู้สึกที่ว่า ในหลวงและพระราชนิเป็นบุคคลที่สหายที่สุด
26. ถ้านักเรียนทำให้คนใดคนหนึ่งภายในครอบครัวไม่สบายใจโดยที่นักเรียนเป็นฝ่ายผิด นักเรียนจะไปขอโทษและยอมรับผิดทันที
27. ถ้าเพื่อนส่วนมากเลือกหัวหน้าห้อง ไม่ได้เลือกคนที่นักเรียนชอบ นักเรียนจะไม่ยอมรับว่าเขาเป็นหัวหน้า และไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งเลย
28. มีบ่อยครั้งที่นักเรียนหึงขะหรือเคษกระคาษแล้วแต่ที่ตัวเองจะสะดวก
29. พระที่บอกรวยแมนยาและมีคาถาอาคมมาก ๆ นักเรียนมักคิดว่า เป็นพระที่มีพระธรรมแก่กล้า น่าเลื่อมใส
30. นักเรียนมีความรู้สึกที่ว่าเมื่อโตขึ้น ถ้านักเรียนได้ทำงานสนองความต้องการของในหลวงและพระชาติแล้วนักเรียนจะภูมิใจมาก
31. ถ้าพี่ ๆ หรือน้อง ๆ ของนักเรียนหาความดีแล้วได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่ นักเรียนมักจะคิดว่าพ่อแม่รักคนอื่นมากกว่าตัวนักเรียน

ใช่	ไม่ใช่

43. นักเรียนคิดว่าทหารเป็นอาชีพที่น่าเห็นใจที่สุด เพราะต้องลำบาก เพื่อให้เราทุกคนในชาติได้อยู่อย่างมีความสุข
44. นักเรียนเชื่อว่าศาสนาที่นักเรียนนับถือเป็นศาสนาที่ดีที่สุด ส่วนศาสนาอื่นไม่ดีและไม่มีเหตุผล
45. ใ้ห้วันเฉลิมพระชนมพรรษานักเรียนคิดว่าควรทำความดี เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อในหลวงและพระราชินี
46. เวล่านักเรียนอยากจะออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ นอกบ้าน แต่พ่อแม่อยากให้นักเรียนช่วยงานที่บ้าน มีบ่อยครั้งที่นักเรียนโกหกว่าครูให้ไปทำงานที่โรงเรียน
47. ครูวินัย ไปได้สอนในห้องของนักเรียน ดังนั้นเวลา "ครูวินัย" บอกให้นักเรียนทำอะไรหรือตักเตือนนักเรียนจึงไม่อยากจะทำตาม
48. ถ้าเห็นไฟไหม้บ้าน มีคนชุลมุนมาก ๆ นักเรียนจะวิ่งเข้าไปเอาของมีค่าในบ้านหลังนั้นมาเป็นของตนเอง เพราะไม่มีใครสนใจ
49. นักเรียนคิดว่ากาสร้างวัดเป็นการเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์ เป็นจำนวนมาก น่าจะนำเงินส่วนนั้นมาช่วยเหลือคนจน ๆ
50. นักเรียนมีความภูมิใจที่จะเผยแพร่ผลงานที่ในหลวงและพระราชินีทาไว้ เพื่อให้คนอื่น ๆ ได้รู้

ໄກ	ໄກໄກ

ขอให้นักเรียนทุกคน

ตาราง 22 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามความสำนึก
ในความเป็นพลเมืองดี

ข้อที่	$\bar{X}_H$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
1	0.68	0.22	0.40	0.24	2.064
2	0.52	0.25	0.24	0.18	2.111
3	0.76	0.18	0.44	0.26	2.424
4	0.84	0.13	0.44	0.26	3.203
5	0.40	0.24	0.16	0.14	1.951
6	0.76	0.18	0.40	0.24	2.791
7	0.88	0.11	0.52	0.25	3.000
8	0.64	0.23	0.40	0.24	1.752
9	0.68	0.22	0.36	0.24	2.353
10	0.56	0.25	0.24	0.19	2.406
11	0.92	0.08	0.72	0.21	1.852
12	0.88	0.11	0.44	0.26	3.607
13	0.72	0.21	0.44	0.26	2.044
14	0.68	0.22	0.40	0.24	2.059
15	0.96	0.04	0.52	0.25	4.074
16	0.68	0.22	0.40	0.24	2.064
17	0.72	0.21	0.44	0.26	2.042
18	0.84	0.13	0.52	0.25	2.595
19	0.84	0.13	0.56	0.25	2.271
20	0.92	0.08	0.56	0.25	5.133

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	$\bar{X}_H$	S_H^2	$\bar{X}_L$	S_L^2	t
21	0.60	0.25	0.40	0.24	1.714
22	0.80	0.17	0.48	0.26	2.441
23	0.72	0.21	0.40	0.24	2.385
24	0.68	0.22	0.36	0.24	2.359
25	0.96	0.04	0.56	0.25	3.714
26	0.68	0.22	0.40	0.24	2.065
27	0.72	0.21	0.40	0.24	2.385
28	0.80	0.17	0.44	0.26	2.746
29	0.76	0.18	0.40	0.24	2.778
30	0.92	0.08	0.60	0.25	2.785
31	0.72	0.21	0.36	0.24	2.683
32	0.72	0.21	0.40	0.24	2.385
33	0.76	0.18	0.44	0.26	2.411
34	0.80	0.17	0.44	0.26	2.746
35	0.88	0.11	0.56	0.25	2.667
36	0.68	0.22	0.28	0.21	3.051
37	0.72	0.21	0.40	0.24	2.385
38	0.64	0.23	0.28	0.21	2.713
39	0.76	0.18	0.52	0.25	1.832
40	0.92	0.08	0.56	0.25	3.133
41	0.80	0.17	0.52	0.25	2.160
42	0.84	0.13	0.52	0.25	2.595

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	$\bar{x}_H$	s_H^2	$\bar{x}_L$	s_L^2	t
43	0.76	0.18	0.44	0.26	2.411
44	0.84	0.13	0.48	0.26	2.882
45	1.00	0.00	0.30	0.17	2.424
46	0.76	0.18	0.40	0.24	2.778
47	0.68	0.22	0.36	0.24	2.359
48	0.76	0.18	0.44	0.26	2.411
49	0.82	0.13	0.52	0.25	2.433
50	0.96	0.04	0.60	0.25	3.343

ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X} (n - \bar{X})}{nS_t^2} \right\} \\
 &= \frac{50}{40} \left\{ 1 - \frac{38.714 (50 - 38.714)}{50 \times 32.457} \right\} \\
 &= 1.020 \left\{ 1 - \frac{38.714 \times 11.286}{50 \times 32.457} \right\} \\
 &= 1.020 \left\{ 1 - \frac{436.926}{1622.850} \right\} \\
 &= 1.020 \left\{ 1 - 0.269 \right\} \\
 &= 1.020 \times 0.731 \\
 &= 0.746
 \end{aligned}$$